

NR 4
2014

BIBLIOTEKARZ RADOMSKI

KWARTALNIK INFORMACYJNO-PUBLICYSTYCZNY
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W RADOMIU

W pierwszych słowach

Wiersz staroświecki

*Pomódlmy się w Noc Betlejemską,
w Noc Szczęśliwego Rozwiązania,
by wszystko się nam rozplatało,
węzły, konflikty, powikłania.*

*Oby się wszystkie trudne sprawy
porozkręcały jak supelki,
własne ambicje i urazy
zaczęły śmieszyć jak kukielki.*

*Oby w nas paskudne jędze
pozamieniały się w owieczki,
a w oczach mądre łzy stanęły
jak na choince barwnej świeczki.*

*Niech anioł podrze każdy dramat
aż do rozdziału ostatniego,
i niech nastraszy każdy smutek,
tak jak goryla niemądrego.*

*Aby się wszystko uprościło -
było zwyczajne - proste sobie -
by szpak pstrokaty, zagrypiony,
fikał koziołki nam na grobie.*

*Aby wąpiący się rozplakał
na cud czekając w swej kolejce,
a Matka Boska - cichych, ufnych -
na zawsze wzięła w swoje ręce.*

Ks. Jan Twardowski

Redaguje zespół w składzie:
Anna Skubisz-Szymanowska – redaktor naczelna,
Alicja Bożena Śliwa – sekretarz redakcji,
Maria Kaczmarska, Teresa Majdak, Dorota Prawda,
Ilona Michalska-Masiarz, Zofia Nogaś, Małgorzata Skwarek

Wydawca:
Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Żółtych w Radomiu,
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Radomiu

Adres redakcji:
ul. Piłsudskiego 12
26–600 Radom
tel.: (048) 36 267 35
fax: (048) 36 338 18
e-mail: biblioteka@mbpradom.pl
www.mbpradom.pl

Zdjęcie na okładce: Antoni Żuchowski
Skład i przygotowanie do druku: Mariusz A. Dański

Druk: MULTICOLOR
ul. S. Żeromskiego 75
26–600 Radom
www.multicolor.firmy.radom.pl
e-mail: mcolor@ats.net.pl

ISSN 1230–869X

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca
i zastrzega sobie prawo ich skracania i redagowania.
Wydawca jest wyłącznym dystrybutorem kwartalnika „Bibliotekarz Radomski”

Biblioteka jest instytucją finansowaną przez Gminę Miasta Radomia

Wydarzenia

Tydzień Kultury Chrześcijańskiej 2014

Joanna Nagay

W niedzielę 5 października rozpoczął się kolejny Tydzień Kultury Chrześcijańskiej pod hasłem *Cultura porta fidei* zorganizowany przez Stowarzyszenie „Młyńska” Verum Bonum Pulchrum i Wydział Duszpasterski Kurii Diecezji Radomskiej.

Inauguracja wydarzenia odbyła się w kościele p.w. Matki Bożej Miłosierdzia. Po Mszy św. publiczność uczestniczyła w spotkaniu autorskim ze znanym dziennikarzem i publicystą Janem Pospieszalskim.

W poniedziałek, w hallu Miejskiej Biblioteki Publicznej, otwarto II Kiermasz Książki Katolickiej, przygotowany przez Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne wspólnie z biblioteką w Radomiu. POLWEN zaoferował amatorom książki publikacje ponad 20 wydawców (w liczbie 2000 tytułów) i atrakcyjny rabat na zakupy, obowiązujący podczas 5 dni trwania imprezy. W sali wystawowej MBP w Radomiu zaprezentowano wystawę „Pomnik trwalszy od spiżu...”, po-

święconą książkom św. Jana Pawła II i innym wydawnictwom propagującym osobę, naukę i działalność polskiego papieża. Tego samego dnia, wieczorem, odbył się koncert muzyki chrześcijańskiej w wykonaniu zespołów „Gaudeamus” i „Schola Sancti” w kościele p.w. Świętej Rodziny.

Następnego dnia, w kościele p.w. Matki Bożej Królowej Świata, otwarto wystawę ikon „Błogosławionaś któraś uwierzyła”, przygotowaną przez artystów związanych ze środowiskiem „Droga ikony”, skupiającym twórców z całej Polski. Oglądanie wystawy poprzedziła dyskusja na temat duchowego wymiaru ikony, z udziałem ks. Jacka Wróbla, Kazimierza Łyszczka i Aleksandry Pabich, którą poprowadził M. Dziedzicki.

W środę, w ramach Klubu Dobrego Filmu, odbył się bezpłatny pokaz nagrodzonego filmu „Jak pokonać szatana”, po którym widzowie spotkali się z reżyserem Michałem Kondratem, laureatem Grand Prix Mię-

Spotkanie z Ewą Czaczkowską (z prawej) prowadziła Joanna Nagay

dzynarodowego Festiwalu Filmów i Multime-
diów Niepokalanów 2014. W Ośrodku Kul-
tury i Sztuki „Resursa Obywatelska” otwarto
również wystawę fotografii Krzysztofa Ninar-
da „Śladami Błogosławionego Luigiego Marii
Contiego”. Było to artystyczne pokłosie piel-
grzymki radomskiego fotografa, jaką od-
był wędrując śladami Montiego po Europie.
W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Rado-
miu, publiczność uczestniczyła w spotkaniu
autorskim z dziennikarką, publicystką i wy-
kładowcą Uniwersytetu Kardynała Stefana
Wyszyńskiego – Ewą Czaczkowską, autorką
książki „Siostra Faustyna. Biografia Świętej”
oraz biografii prymasa ks. Kardynała Stefa-
na Wyszyńskiego, ks. Jerzego Popiełuszki
i innych publikacji. Wieczorem, w kościele
p.w. św. Łukasza otwarto wystawę „Maria-
pocs – węgierska Częstochowa”, prezentu-
jącą największe sanktuarium maryjne na Wę-
grzech. Ekspozycji towarzyszyła prezentacja
wizerunków maryjnych pochodzących z kole-
kcji Muzeum Wsi Radomskiej.

W czwartek, 9 października, odbył się
przegląd teatrów amatorskich w Ośrodku
Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska”. Wi-
dzowie obejrzeli monodram Karoliny Skrzek
na podstawie tekstu Adriana Szarego, spek-
takl „Bal, jakiego by Ionesco nie wymyślił”
w wykonaniu Teatru Scene z Katolickiego Li-
ceum Ogólnokształcącego im. Św. Filipa Neri
w Radomiu. Na radomskiej scenie obejrzeli-
śmy również spektakle: „Klucz niebieski” (na
podst. tekstu L. Kołakowskiego) w wykona-
niu wychowanków Młodzieżowego Ośrodka
Socjoterapeutycznego „Pałac” oraz grupy
teatralnej SCM „Arka”, „Brat naszego Boga”
Karola Wojtyły (zaprezentowany przez mło-
dzież z parafii p.w. św. Zygmunta w Szy-
dlowcu), „Miecz obosieczny” J. Zawieyskie-
go, przygotowany przez grupę młodzieżową
z parafii p.w. św. Stefana w Radomiu, oraz
„Weronika postanawia umrzeć” (na podst.
tekstu P. Coelho), zaprezentowaną przez
uczniów z I Liceum Ogólnokształcącego im.
M. Kopernika w Radomiu. W Galerii Penta-

Otwarcie wystawy Łukasza Fałdrowicza

gon Wydziału Sztuki UTH pokazano prace
plastyczne nadesłane na konkurs „Sacrum
i codzienność”. W filii nr 6 MBP w Rado-
miu odbył się wernisaż wystawy malarstwa
Łukasza Fałdrowicza „Impresje o ikonach”.

W piątek 10 października, w Oratorium
św. Filipa Neri widzowie obejrzeli spektakl
„Wesela Dawida” w wykonaniu Teatru ITP
z Lublina.

11 października zorganizowano spe-
cjalny pokaz filmu Juana M. Cotelu „Ziemia
Maryi”. Wieczorem, w kościele Matki Bo-
żej Królowej Świata, otwarto wystawę foto-
grafii Tomasza Grzyba, Sebastiana Klocho-
wicza i Zdzisława Słomskiego „Ścieżki wia-
ry – Ukraina”. Następnie publiczność uczest-
niczyła w wernisażu prac radomskiej grupy
piszących ikony, którą przedstawiła Alek-
sandra Pabich.

Tradycyjnie finał Tygodnia Kultury
Chrześcijańskiej w Radomiu połączo-
ny jest z obchodami Dnia Papieskiego.
Po uroczystej Mszy św. w katedrze ONMP

wierni uczestniczyli w kameralnym koncer-
cie „Myśleć sercem – papieskie inspiracje”,
przygotowanym przez aktora Dariusza Ja-
kubowskiego.

Organizatorzy dziękują wszystkim in-
stytucjom współorganizującym wydarze-
nie: Miejskiej Bibliotece Publicznej w Ra-
domiu, Polskiemu Wydawnictwu Encyklo-
pedycznemu POLWEN, Muzeum Wsi Ra-
domskiej, Kongregacji Św. Filipa Neri w Ra-
domiu, Ośrodkowi Kultury i Sztuki „Resursa
Obywatelska”, Parafii p.w. Matki Bożej Mił-
osierdzia w Radomiu, Parafii p.w. Opieki Naj-
świętszej Marii Panny w Radomiu i Centrum
Filmowemu Helios.

Mamy nadzieję, że publiczność, rosna-
ca liczebnie z każdym rokiem i każdą nową
inicjatywą artystyczną, będzie nam wierna
i przyjmie z zacięciem kolejną, plano-
waną już teraz edycję TKCH 2015.

Joanna Nagay

Pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficz-
nego MBP w Radomiu

I kudłate i łaciate

Dorota Prawda

Filia nr 16 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu włączyła się w obchody Światowego Dnia Zwierząt już po raz szósty. Święto to obchodzimy na całym świecie od 1931 roku. Ustanowione zostało na kongresie ekologów we Florencji ponad 80 lat temu i wyznaczone na dzień 4 października – w dniu imienin św. Franciszka z Asyżu. Dzień ten rozpoczyna zarazem Światowy Tydzień Zwierząt, trwający do 10 października. W tym czasie organizowane są festyny, imprezy okolicznościowe, adopcje zwierząt oraz przeprowadza się zbiórki żywności dla podopiecznych ze schronisk dla zwierząt. Zapyta ktoś po co obchodzić takie święto w bibliotece, czemu to ma służyć?

Jesteśmy bardzo dumni z postępu technicznego, jaki dokonał się w XXI wieku. Nasz stosunek do zwierząt już nie napawa nas taką dumą. A przecież sposób ich traktowania świadczy o naszym człowieczeństwie. Okrucieństwo i przedmiotowe traktowanie naszych braci mniejszych (tak nazywał zwierzęta św. Franciszek) jest wszechobecne w naszym codziennym życiu. Pokutuje nadal przeświadczenie, że człowiek wszystko może, a zwierzę jest tylko rzeczą, z którą można robić, co się chce. Zwierzęta instynktownie wiedzą jak okazać nam swoją przyjaźń, ale czy my wiemy jak postępować ze swoim przyjacielem?

Nasza biblioteka podejmuje działania edukacyjne, których celem jest promowanie przyjaźni między dzieckiem a zwierzęciem. Pragniemy pokazać maluchom, że bez zwierząt człowiek nie byłby tym, kim jest. W literaturze dziecięcej jest wiele pięk-

nych, godnych promowania przykładów pozytywnych zachowań ludzi wobec zwierząt. Zwierzęta bowiem wzbogacają nasze życie, zaspokajają potrzebę poczucia bliskości, są doskonałymi lekarzami, terapeutami, uwydatniają w nas najlepsze cechy charakteru.

Uroczyste obchody ŚDZ odbyły się w naszej bibliotece 10 października. Poprzedzone zostały ogłoszeniem konkursu plastycznego „I kudłate i łaciate”, adresowanego do dzieci z klas I-III szkół podstawowych z Radomia i z powiatu radomskiego. Zaangażowanie szkół, bibliotek i innych placówek pracujących z dziećmi było bardzo duże. Na konkurs wpłynęło 366 prac. Komisja konkursowa w pięcioosobowym składzie, pod przewodnictwem plastyczki Doroty Kowalik-Nienartowicz miała bardzo trudne zadanie. Zaskoczyła nas pomysłowość dzieci (i nie tylko dzieci?) oraz ilość przeróżnych materiałów użytych do wykonania prac. Przyznaliśmy 15 nagród w trzech kategoriach, z podziałem na klasy pierwsze, drugie i trzecie.

Wracając do spotkania z 10 października. W tym roku młodej widowni zaprezentował się teatrzyk „Nastolatki z F-16” w przedstawieniu „Bajka o szczęściu”. Scenariusz opracowała Renata Tutko. Oparty był na motywach książki Izabeli Degórskiej pod tym samym tytułem. Jest to opowieść o przyjaźni małej dziewczynki Amelki ze zwierzętami. Na polanie niedaleko lasu, w małej chatce mieszkała Amelka z przyjaciółmi: Kogucikiem, Myszką i Pieskiem. Wiodła ciekawe i wesołe życie do momentu, kiedy pojawił się w jej skromnej chatce handlarz. Długo przekonywał dziewczyn-

kę, że do pełni szczęścia brakuje jej kilku rzeczy. Wymieniła swoich przyjaciół na przedmioty: piłkę, sukienkę, lusterko. Krótko trwał zachwyt Amelki nowymi rzeczami. Ze swojego zachowania nie była ani dumna, ani szczęśliwa. Brakowało jej kogucika, myszki i pieska, z którymi doskonale się bawiła. Postanowiła je odzyskać i uwolnić z cyrku, do którego trafiły.

„Bajka o szczęściu” to moralitet, uczący nas, że tego co naprawdę ważne, nie można kupić za żadne pieniądze. Amelce udało się w końcu uwolnić (nie odkupić !!!) przyjaciół.

Młode aktorki doskonale poradziły sobie ze scenariuszem. Ich interpretacja była ciekawa i zabawna. W przedstawieniu wzięły udział: Amelka – Ola Dalton, wędrujący handlarz – Kasia Michalska, kogucik – Oliwia Pakieła, myszka i dobra wróżka – Patrycja Ziółkowska, piesek – Ola Wasik, klaun 1 – Kasia Banaczek, klaun 2 – Aneta Krupa, osiołek i publiczność – Kasia Janosz. W spektaklu wykorzystaliśmy piosenki: „Przyjaciół dobra rzecz” – Alicji Janusz, „Już nikt już nic” z filmu „Mój Brat Niedźwiedź” oraz „Cyrk” w wykonaniu Bebe Lilly. W polskiej wersji śpiewała ją Monika Błachnio.

Efektom końcowym obchodów Światowego Dnia Zwierząt była pokonkursowa wystawa prac dzieci, którą można było oglądać w filii nr 16 MBP w Radomiu.

Czy warto organizować tego typu imprezy? Oceńcie sami...

A teraz czas na spacer z naszym pupilem, może dłuższy niż zwykle.

Gratuluję wszystkim laureatom konkursu, a wszystkim uczestnikom bardzo dziękuję za udział w nim.

Laureaci konkursu „I kudłate i łaciate”:

Klasa I

1. Hanna Rogala – MDK w Radomiu
  2. Aleksandra Stankiewicz – MDK w Radomiu
  3. Alan Mazurek – MDK w Radomiu
- Wyróżnienia: Aleksandra Kiepiela – PSP w Jedlińsku, Natalia Kowalska – PSP w Wierzbichowicach

Klasa II

1. Weronika Nawrotek – PSP nr 1 w Pionkach
  2. Zuzanna Zięba – MDK w Radomiu
  3. Kinga Kołodziejczyk – PSP nr 25 w Radomiu
- Wyróżnienia: Eryk Łoboda – PSP nr 15 w Radomiu, Anastazja Cieślak – PSP nr 25 w Radomiu

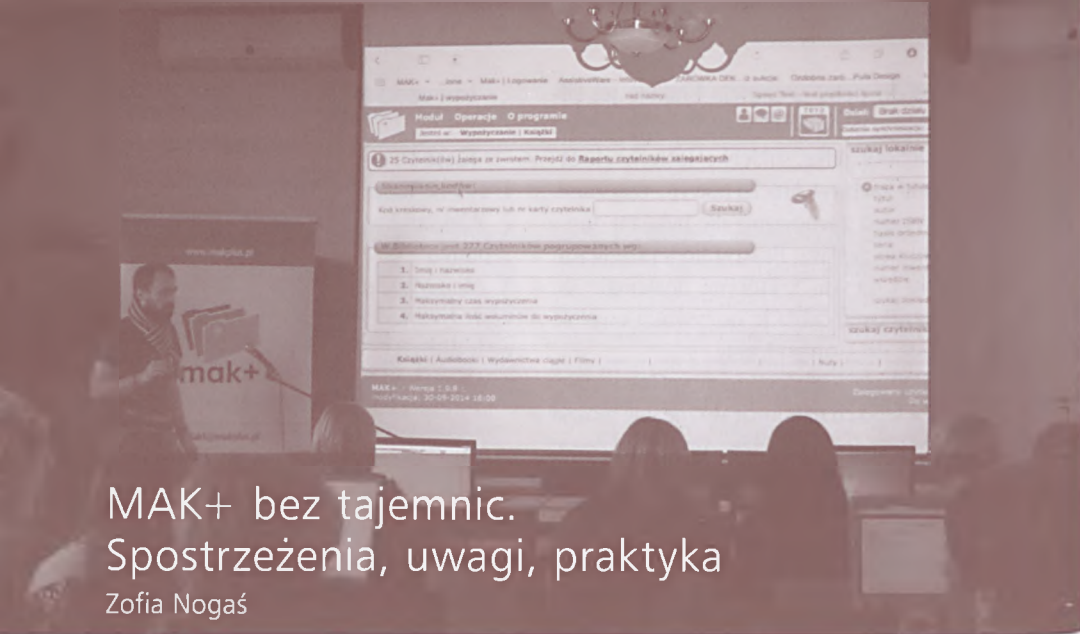
Klasa III

1. Barbara Kupidura – PSP nr 17 w Radomiu
  2. Pola Olszewska – PSP w Jedlińsku
  3. Bartłomiej Tomczyk – PSP nr 21 w Radomiu
- Wyróżnienia: Maja Zagożdżon – Ogródek Jordanowski w Radomiu, Joanna Ciosek – PSP nr 24 w Radomiu

Dorota Prawda

Kierownik filii nr 16 MBP w Radomiu

MAK+ bez tajemnic. Spostrzeżenia, uwagi, praktyka

Zofia Nogaś

Biblioteki gminne w latach 90 XX w. rozpoczęły prace związane z tworzeniem komputerowych katalogów bibliotecznych w programie MAK (Małe Automatyczne Katalogi), dystrybuowanym przez Bibliotekę Narodową. Był to program DOS-owy. Składał się z trzech modułów: obsługi bazy (m.in. wprowadzanie danych czyli katalogowanie, edycję, wyszukiwanie, eksport danych), drukowania i wypożyczalni. Po latach funkcjonowania wyposażono go również w osobny moduł MAKWWW, służący do prezentowania baz w Internecie. Po 2010 roku przed placówkami samorządowymi powiatu stanęła konieczność wyboru nowego programu bibliotecznego. Spowodowała to decyzja BN o zaprzestaniu prac nad unowocześnianiem i modyfikacją programu MAK wersja 4.3a, w którym biblioteki pracowały dotychczas. Widocznym był brak wsparcia technicznego i serwisowego programu ze strony BN-u.

Biblioteka Narodowa zaproponowała jako następcę MAK-a oprogramowanie

MAK Plus, którego opracowania podjął się Instytut Książki w Krakowie.

W związku z zaistniałą sytuacją w listopadzie 2011 roku w siedzibie MBP w Radomiu odbyło się spotkanie dyrektorów bibliotek samorządowych powiatu, podczas którego prezentowano programy bibliteczne MAK+ i Mateusz.

Rozpoczęły się dyskusje, wymiana poglądów, rozmowy z administratorami. Rozpatrywano za i przeciw każdego z programów. Twórcy MAK+ tak rekomendowali swój produkt: *System umożliwia tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego, bazy użytkowników placówki, rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów oraz prowadzenie statystyki biblitecznej. Praca odbywa się poprzez przeglądarkę internetową. System spełnia wymagania Certyfikatu Biblioteki+. System bibliteczny MAK+ jest rekomendowany przez Krajową Radę Biblioteczną.*

Na początku 2012 roku Instytut Książki zaproponował chętnym trzymiesięczną bezpłatną instalację wersji demonstracyj-

nej MAK+. Niektóre biblioteki skorzystały z tej możliwości już w lipcu tego roku. Podczas kolejnego spotkania roboczego w siedzibie MBP w Radomiu (X.2012) dyrektorzy pięciu bibliotek samorządowych poinformowali, że zdecydowali się na zainstalowanie programu MAK+. Prace zaczęły się od stycznia 2013 roku. Równocześnie dyrektor MBP w Radomiu A. Skubisz-Szymanowska rozpoczęła starania o pozyskanie dodatkowych środków na roczną opłatę abonamentową za użytkowanie MAK+ w bibliotekach terenowych. Abonament obejmuje wszystkie moduły systemu, instalację i szkolenie. W lutym 2013 r. Starostwo Powiatowe w Radomiu podjęło decyzję o przekazaniu wymaganych funduszy. Dotacja celowa na działalność ponadlokalną MBP zwiększona została o kwotę rocznego abonamentu, przekazywanego Instytutowi Książki za użytkowanie MAK+ w 2014 roku.

Obecnie w omawianym programie pracuje 12 bibliotek gminnych i 19 filii bibliotecznych. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skaryszewie i 3 jej filie korzystają z programu Mateusz.

Nieodłącznym elementem prawidłowego funkcjonowania systemu są warsztaty szkoleniowe przeprowadzane przez pracowników Instytutu Książki, jednocześnie administratorów programu. W bibliotekach powiatu radomskiego bezpłatne szkolenia prowadzi Piotr Byrski. Szkolenia odbywają się w siedzibie MBP, w placówkach terenowych, bibliotekarze konsultują się telefonicznie, mailowo. Dotychczas odbyły się 4 warsztaty, trzykrotnie gościliśmy bibliotekarzy w Radomiu.

5 listopada 2014 roku IV cykliczne spotkanie „MAK+ bez tajemnic” zorganizowane zostało w Gminnej Bibliotece Publicz-

nej w Zakrzewie. Odbyło się w sali konferencyjnej, gdzie tymczasowo zainstalowane zostały komputery. Uczestniczyło w nim 33 pracowników bibliotek samorządowych powiatu radomskiego oraz przedstawiciele działów: gromadzenia i opracowania zbiorów, informatyki, instrukcyjno-metodycznego biblioteki radomskiej. Poświęcone było omówieniu modułu „Wypożyczalnia” i praktycznemu przygotowaniu do uruchomienia wypożyczalni we wszystkich bibliotekach. Uczestnicy zadawali wiele pytań związanych także z pobieraniem i wprowadzaniem nowych opisów w formacie MARC 21, tworzeniem kartoteki czytelników, ochronie danych osobowych w praktyce. Pytający prosili o konkretne wskazówki ułatwiające rozwiązywanie problemów. Ćwiczone były różne moduły programu MAK+.

Prace związane z uruchomieniem modułu wypożyczeń najbardziej zaawansowane są w bibliotekach w Ilży, Jedlni-Letnisko i Zakrzewie.

Listopadowe warsztaty w Zakrzewie udzieliły odpowiedzi na pytania, które nurtują bibliotekarzy na obecnym etapie prac, były konstruktywną wymianę opinii i doświadczeń.

Dziękujemy p. Zofii Maj[†] pracownikom GBP w Zakrzewie za umożliwienie zorganizowania szkolenia w pięknej siedzibie placówki.

Zofia Nogaś

Kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego
MBP w Radomiu

Misiowe szaleństwo

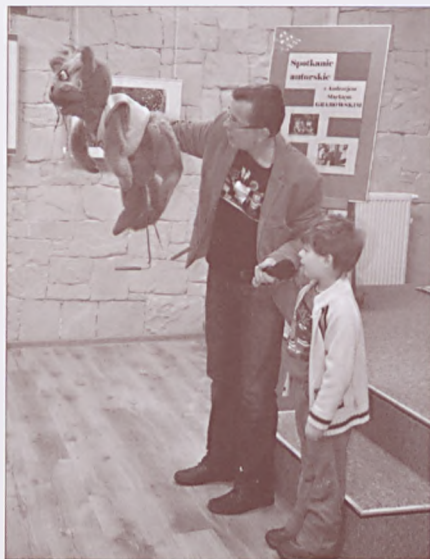
Alicja Holender

Światowy Dzień Pluszowego Misia obchodzony 25 listopada stanowi wyjątkowe wydarzenie w kalendarzu filii nr 6. Odpowiednio wcześniej ogłaszamy konkurs dla dzieci do lat 6 na stworzenie dowolną techniką w formacie A4 podobizny pluszowego misia. W tym roku tytuł konkursu brzmiał „Misiowe szaleństwo”, żeby zainspirować dzieci do stworzenia wizerunku maskotki w niekonwencjonalnej formie, aby mogły dać upust swojej bezgranicznej wyobraźni.

Na uczestników tego konkursu zawsze można liczyć. Wpłynęło 110 prac, każda inna, urocza i wyjątkowa. Konkurs rządzi się swoimi prawami i należy wybrać te najlepsze, żeby je nagrodzić. Jest to najtrudniejsze, bo zdajemy sobie sprawę, że dla każdego dziecka jego miś jest najpiękniejszy i jest przekonane, że to właśnie ono zdobędzie główną nagrodę, a co najmniej wyróżnienie. Starając się o obiektywizm, zapraszamy do roli jurorów profesjonalistów. Bardzo nas cieszy współpraca z panami Remigiuszem Sitkiem i Adrianem Lamentem. Obaj są artystami fotografikami. Wystawiali swoje prace w naszej Galerii XV Lecia i od tamtej pory służą nam pomocą podczas rozstrzygania konkursów plastycznych. To na nich spadła odpowiedzialność za decyzję, które misie są najbardziej uroczo szalone. Przyznaliśmy trzy główne nagrody i siedem wyróżnień.

Pierwsze miejsce zajął Staś Kopiński, drugie – Gabrysia Sobierajska, a trzecie – Nina Gierasimska.

Radość wymalowana na buziach wyróżnionych dzieci wynagrodziła nam cały trud włożony w zorganizowanie tej imprezy.

Andrzej Marek Grabowski podczas spotkania w bibliotece

Żeby uświetnić Dzień Pluszowego Misia Biblioteka zaprosiła Andrzeja Marka Grabowskiego, autora telewizyjnych programów dla dzieci, książek, piosenek i słuchowisk, legendarnego Pana Tik Taka. Spotkanie autorskie od pierwszych minut przeiodziło się w doskonałą zabawę. Wszyscy śmiali się do łez, a przekrój wiekowy uczestników był od przedszkolaka poprzez jego mamę po babcię. Pan Andrzej potrafi wciągnąć w świat swoich bohaterów tak, że odgłosy zwierząt próbowały naśladować nie tylko dzieci ale i bardzo dorosła pani przedszkolanka.

Miło nam bardzo, że Telewizja Dami nie tylko zauważyła, że coś wyjątkowego dzieje się w naszej bibliotece, ale poświęciła nam swój najlepszy pod względem oglądalności czas.

Autorka
Kierownik filii nr 6 MBP w Radomiu

Bezpieczna dzielnica

Alicja Holender

27 listopada w Filii nr 6 odbyło się spotkanie mieszkańców Osiedla XV-Lecia z policjantkami, które pełnią tu funkcję dzielnicowych. Z inicjatywą tego spotkania wyszły pracownice Zespołu Pracy Socjalnej nr 6 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu: Barbara Adam-ska, Danuta Łyżwa i Katarzyna Stelik. Temat „Bezpieczna dzielnica – bezpieczny mieszkaniec” okazał się być „trafieniem w dziesiątkę”. Panie sierżant sztabowy Beata Tarka i starszy sierżant sztabowy Katarzyna Trzeciak opowiadały o zagrożeniach czy-

hających ze strony różnych oszustów i naciągaczy, którzy pukają do naszych drzwi bądź telefonują. Mieszkańcy również dzielili się swoimi doświadczeniami i pytali jak reagować i gdzie szukać pomocy w konkretnych przypadkach.

Cieszy, że nasza biblioteka staje się ośrodkiem nie tylko kulturalno-oświatowym, ale mają w niej miejsce wydarzenia dotyczące spraw życia codziennego.

Autorka
Kierownik filii nr 6 MBP w Radomiu

III JoomlaDay Poland 2014

Anna Iwańczyk

Zanim przejdę do głównego wątku artykułu, czuję się w obowiązku wyjaśnić, co to jest Joomla. W końcu dla przeciętnej osoby to niewiele mówiąca nazwa. Joomla to program do łatwego tworzenia i obsługi stron internetowych, to oprogramowanie (Platforma Joomla! i CMS Joomla!), społeczność (użytkownicy) i projekt (otwarte oprogramowanie).

Strona Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu oparta jest na Joomla. Od dwóch lat pracuję na tym właśnie oprogramowaniu. Kiedy podejmowałam się takiego zadania, przyznaję uczciwie, że miałam blade pojęcie o strukturze stron www, CSS, HTML, JavaScript i całej reszcie dziwnych, nie tylko z nazwy, „stworów”. Jak się jednak okazało, moje przeszkolenie w zakresie zamieszczania artykułów, linków, zdjęć i galerii, nie trwało długo. Przynajmniej nie tak długo, jak trwałoby, gdyby tematem zainteresowania byłby, dajmy na to, język HTML, który ma prawie 400 znaczników, elementów i atrybutów. Wtedy cała sprawa byłaby zdecydowanie bardziej skomplikowana. Dlatego uważam, że jednym z fenomenów Joomla jest PROSTOTA.

To tak tytułem przyjemnego wstępu. Oczywiście nie da się „zrobić” wielu rzeczy na stronie internetowej bez znajomości tych wyżej wymienionych „stworów”. Wszystko zależy od tego, czego potrzebujemy by nią zarządzać. A ponieważ praca nad tak rozbudowanym serwisem, jak strona MBP, wymaga wielu czynności związanych ze znajomością HTML, CSS i ogólnie rzecz ujmując

struktura strony, to znaczna część moich codziennych obowiązków polegała na przyswajaniu sobie tych zagadnień.

I tu przechodzę do kolejnych fenomenów Joomla, mianowicie SPOŁECZNOŚCI i PROJEKTU. Dzięki osobom, które nieustrudzenie pracują nad nowymi, ciekawymi rozwiązaniami dla Joomla, w sieci znaleźć można wiele bardzo interesujących materiałów, które krok po kroku wyjaśniają zarówno te trudne, jak i całkiem proste techniki radzenia sobie z Joomla.

Od trzech lat społeczność Joomla ma możliwość uczestniczenia w niezwykłym święcie – JoomlaDay Poland. Wydarzenie to uhonorowuje dotychczasowe zmagania wszystkich społeczników, służy wymianie doświadczeń i daje możliwość dyskusji o rozwoju Joomla. Skierowane jest zarówno do profesjonalistów tj. webmasterów, programistów, jak i sympatyków tego oprogramowania.

Od dwóch lat zgłębiam tajniki Joomla, korzystam z poradników, udzielam się na forum oraz w grupach na Facebooku. Niejednokrotnie miałam okazję kontaktować się online ze społecznikami Joomla. Niestety udział w III JoomlaDay Poland 2014 ze względów na koszt imprezy był dla mnie nieosiągalny. Kilka tygodni przed konferencją organizatorzy JoomlaDay postanowili wspomóc tych, dla których koszt udziału był zbyt wysoki. Żeby otrzymać dofinansowanie należało wypełnić wniosek, w którym zawarte były trzy kluczowe stwierdzenia: 1. Wspieram Joomla i wolne oprogramowa-

nie w następujących formach (wykorzystaj określenia: organizowałem, uczestniczyłem, prowadziłem, napisałem, pomagałem, zainicjowałem, wydałem, przekazałem, wspierałem itp.).

2. W JoomlaDay Polska 2014 chcę uczestniczyć, ponieważ...
  3. Dodatkowe informacje, dlaczego właśnie Ciebie Fundacja powinna wesprzeć.
- Na owe pytania odpowiadałam zgodnie z prawdą. Nadal się uczę, wciąż odkrywam nowe możliwości Joomla, mam pewne pomysły, do realizacji których potrzebuję pomocy – i to wystarczyło. Komisja zaakceptowała mój wniosek i mogłam uczestniczyć w spotkaniu.

III JoomlaDay Poland 2014 przywitał mnie z otwartymi ramionami i to nie tylko w przenośni. Wyznaczonego dnia, o tak zwanej godzinie 0, zjawiłam się w siedzibie Polsko-Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych w Warszawie przy ul. Koszykowej 86. Otrzymałam od organizatorów reklamowe gadżety i dołączyłam do grona społeczników Joomla. Mogłam już bez większych oporów wkroczyć w świat tajemnic, które odkrywali przed nami, przybyli z różnych stron świata prelegenci. Organizacja tego wydarzenia przerosła moje oczekiwania. Sztab organizatorów był zwarty, czujny i reagował nawet na najdrobniejsze usterki.

Choć niektóre z omawianych na wykładach tematów już znałam i wykorzystywałam w codziennej pracy, to i tak znaczna część była dla mnie nowością, która z całą pewnością zapoczątkuje w mojej dalszej pracy.

III JoomlaDay Poland 2014 to impreza dwudniowa: Dzień Biznesu i Dzień Społeczności. Tegoroczny program obejmował blisko 40 prezentacji, które poświęco-

ne były budowie i prowadzeniu witryn internetowych. W Dzień Biznesu odbywały się prezentacje na temat:

- praktycznych aspektów korzystania z platformy Joomla! w budowaniu i dostosowaniu witryn do potrzeb klientów,
- doświadczeń z zakresu zarządzania projektami,
- planowania, kodowania, testowania i wykorzystywania opinii użytkowników dla rozwoju oferowanych rozwiązań,
- problemów działalności gospodarczej na rynku produktów, usług i świadczeń informatycznych, webmasterskich, szkoleniowych związanych z Joomla!

Natomiast w Dniu Społeczności podejmowano tematy przeznaczone zarówno dla początkujących, jak i doświadczonych użytkowników Joomla, a były one poświęcone:

- dobrym praktykom w budowaniu i prowadzeniu witryn opartych na Joomla,
- problemom doboru, przydatności i konfiguracji wybranych rozszerzeń i wykorzystania współczesnych technologii w dostosowaniu witryn do wymagań dostępności i użyteczności.

Zainteresowanych tym tematem odsyłam na stronę www.joomla-day.pl, gdzie znaleźć można programy, sylwetki prelegentów oraz prezentacje z trzech JoomlaDay Poland.

Jestem wdzięczna zarówno organizatorom III JoomlaDay 2014 jak i Dyrekcji MBP w Radomiu za to, że umożliwiono mi udział w tym wydarzeniu. Daliście mi pomysły, wskazaliście narzędzia i drogę, za to wszystko bardzo dziękuję.

Anna Iwańczyk

Pracownik

Działu Informatyki MBP w Radomiu

MetaLib i MARC21

Ewa Ukleja

16 października 2014 r. Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego zorganizowała szkolenie z zakresu:

- obsługi i funkcjonowania metawyszukiwarki MetaLib, działającej poprzez MSIB (Mazowiecki System Informacji Bibliotecznej) oraz możliwości przeszukiwania katalogów bibliotecznych podłączonych do tej wyszukiwarki,
- poprawności opisów bibliograficznych w formacie MARC21 w bazach katalogowych bibliotek publicznych powiatu radomskiego.

Do udziału w szkoleniu zaproszono dyrektorów bibliotek samorządowych powiatu radomskiego. Miejską Bibliotekę Publiczną w Radomiu reprezentowały: Mariola Turek – kierownik Działu Opracowania i Gromadzenia Zbiorów, Teresa Majdak – kierownik Działu Informatyki oraz Ewa Ukleja – pracownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego i Sieci Miejskiej.

Pierwszą część spotkania poprowadził Tomasz Sopyło kierownik Działu Informatyki warszawskiej biblioteki. O Mazowieckim Systemie Informacji Bibliotecznej wielokrotnie pisaliśmy na łamach naszego czasopisma, ale dla przypomnienia podaję:

MSIB skupia 142 placówki biblioteczne z województwa mazowieckiego, w tym wszystkie biblioteki publiczne powiatu radomskiego. Koncepcja systemu narodziła się już w 2004 roku, a od 2007 roku założenia teoretyczne zaczęto wprowadzać w życie. Od tamtej pory system rozwija się i unowocześnia.

„Celem MSIB – jak czytamy na stronie www.msib.pl – jest połączenie systemów

bibliotecznych obsługujących podstawowe zadania bibliotek z systemem portalowym, pozwalającym na dynamiczną prezentację informacji w Internecie oraz stworzenie jednolitego systemu informacji o zasobach bibliotek województwa mazowieckiego”.

Istnieje potrzeba zastosowania nowoczesnego narzędzia wyszukiwawczego, umożliwiającego jednocześnie przeszukiwanie różnorodnych zasobów oraz przeglądanie wyników wyszukiwania w ramach wspólnego interfejsu; pamiętajmy, że biblioteki uczestniczące w MSIB pracują w różnych programach bibliotecznych – w samym powiecie radomskim wykorzystywane są trzy: ALEPH, MAK+, MATEUSZ.

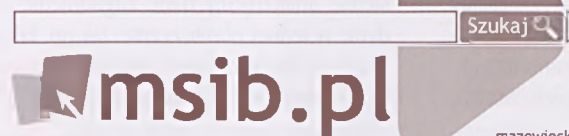
Takim nowoczesnym narzędziem jest, zaprezentowana na szkoleniu, metawyszukiwarka MetaLib – prosta w obsłudze i intuicyjna (w założeniu). Dzięki niej mamy szybki dostęp do Katalogu Centralnego bibliotek warszawskich i bibliotek województwa mazowieckiego, który zawiera obecnie 869 baz katalogowych. Bazy te są efektem pracy bibliotekarzy:

- 142 bibliotek biorących udział w projekcie MSIB
- 46 bibliotek spoza MSIB (w tym Bibliotek Publicznych Dzielnic Warszawy)
- 7 innych instytucji
- 4 bibliotek uczelnianych i pedagogicznych.

Warto korzystać z metawyszukiwarki MetaLib (<http://metalib.msib.pl>), chociaż nie jest jeszcze narzędziem idealnym. Bardzo pomocny dla nowego użytkownika jest film „Jak zapamiętać ulubione biblioteki?” (zakładka „Szukaj w bibliotekach”), prezentujący jak krok po kroku zalogować

Na Mazowszu znajdziesz każdą książkę

Wpisz tytuł w wyszukiwarke
i sprawdź sam.

Dowiedz się także o imprezach w mazowieckich bibliotekach i polecanych przez bibliotekarzy książkach.

mazowiecki
system
informacji
bibliotecznej

się i sformułować proste lub zaawansowane zapytanie wyszukiwawcze. Ważne informacje oraz instrukcje można także znaleźć: MSIB Dla bibliotekarzy Katalog Centralny.

Drugą część szkolenia przeprowadziły Danuta Mityk i Ewa Krupa z Oddziału Instrukcyjno-Metodycznego (Dział Wojewódzkiej Sieci Bibliotek). Instruktorzy warszawscy przed spotkaniem przejrzyli pod kątem poprawności bazy katalogowe bibliotek powiatu radomskiego oraz miasta Radomia. Podstawą opisu bibliograficznego jest format MARC21, który wymaga bezwzględnego przestrzegania określonych zasad przy wypełnianiu pól i podpól. Koniecz-

ne jest poprawianie zauważonych błędów i nieprawidłowości w opisach, aby katalogi poszczególnych bibliotek prezentowane w ramach Katalogu Centralnego MSIB, katalogu online MAK+ lub bezpośrednio na stronach www.bibliotek.dzialaty.prawidlowo i zapewniały dostęp do każdego wprowadzonego opisu bibliograficznego.

Najczęściej popełniane błędy i nieprawidłowości omówiono z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej. Uzupełnieniem szkolenia w Warszawie będą zaplanowane na grudzień warsztaty poświęcone formatowi MARC21, skierowane do wszystkich bibliotekarzy powiatu radomskiego. W siedzibie MBP w Radomiu szkolenie poprowadzi

Mariola Turek – kierownik Działu Opracowania i Gromadzenia Zbiorów.

Ewa Ukleja
Pracownik
Działu Instrukcyjno-Metodycznego
i Sieci Miejskiej
MBP w Radomiu

Animacja tekstów literackich metodą KLANZY

Kinga Olbromska-Miłosz, Paulina Soczówka

20 listopada 2014 r. w Warszawie odbyły się warsztaty zatytułowane „Animacja tekstów literackich metodą KLANZY”. KLANZA identyfikowana jest z chustą czy tunelem KLANZY. Tymczasem są to tylko narzędzia, służące do osiągnięcia celów edukacyjnych. Jak możemy wyczytać na stronie www.klanza.org.pl, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA jest organizacją pozarządową, skupiającą osoby aktywne, poszukujące nowych rozwiązań zmierzających do zmiany rzeczywistości edukacyjnej. Wprowadzają one styl w nauczaniu, wyzwalający aktywność własną uczestników zajęć w atmosferze współpracy i poszanowania innych.

Zajęcia zorganizowane były przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, a poprowadziła je Anna Lipińska – nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej Nr 115 im. Wandy Turowskiej w Warszawie, polonista, tłumacz, wieloletni członek Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA w sekcji Książka – Terapia – Zabawa.

Warsztaty podzielone zostały na dwie części: teoretyczną i praktyczną. Część teoretyczna zawierała m.in. wykład o pedagogice zabawy. Jej głównym elementem, formą kształcenia, jest właśnie zabawa. To metoda, która buduje zaufanie w grupie, ożywia ją. Można powiedzieć, że na zajęciach, spotykamy się po to, żeby coś razem przeżyć. Pedagogika zabawy proponuje działania, w których odwołuje się do rzeczy prostych, przyjemnych ale jednocześnie ważnych. Opiera się ona na najprostszych materiałach (kartki, flamastry, szary papier itp.) Z jakich zabaw

możemy korzystać w pedagogice zabawy?

Pedagogika zabawy wyróżnia następujące ich rodzaje:

- wstępne (np. tworzenie plakatów, wizytówek czy biżuterii z folii aluminiowej) – to metody na oswojenie z ludźmi, sytuacją i z przestrzenią,
- rozluźniające (integracyjne) – np. zabawy z muzyką,
- gry dydaktyczne,
- gry dyskusyjne (np. ciekawa zabawa w „myślące kapelusze” – to ukierunkowanie myślenia, analizujemy dane zagadnienie jedynie w jednej płaszczyźnie, jak np. fakty, liczby, cechy pozytywne, negatywy czyli co może zagrozić naszemu projektowi itd.),
- ułatwiające wprowadzenie tematu,
- informacji zwrotnej (może to być w formie ewaluacji albo też w formie plakatu np. z informacją, jakie są nasze oczekiwania dot. zajęć),
- samoocena – samozapoznanie (pozwala ją nam zastanowić się kim jestem i jaki jestem),
- fabularyzowane,
- dramatyczne (np. odegrane scenki, zabawa w rzeźby itp.)

Podstawowym warunkiem tych zabaw powinno być to, że każdy uczestnik bierze w nich udział dobrowolnie, każdy ma prawo do własnych myśli i wypowiedzi, a podczas zajęć powinien następować rozwój inwencji twórczej.

Druga część zajęć była bardziej praktyczna i opierała się na książce Doroty Terakowskiej „Lustro pana Grymsa”, fantastycznej powieści dla dzieci, która wspaniale zobrazo-

wała przedstawione techniki w praktyce. Było bardziej aktywnie i rzeczywiście bardzo twórczo. Można powiedzieć, że odczuliśmy wyżej wymienione metody na „własnej skórze”. Zaspakajając ciekawość niektórych i jednocześnie mocno streszczając przebieg zajęć, tylko wspomnę, że podczas warsztatów:

- zdobiliśmy fragmenty ramy lustra, które później posłużyły za formę ewaluacji warsztatów i jednocześnie były wspaniałym wprowadzeniem do książki,
- przy muzyce bawiliśmy się w samochodziki, które przeniosły nas w świat fantazji – do krainy Koral,
- oś czasu pozwalała na poznanie fabuły i jej uporządkowanie,
- korzystaliśmy z metody okienka informacyjnego – przedstawienie tematu na 4

różne sposoby (definicja, rysunek, metafora i dialog – forma komiksu),

- wyobrażaliśmy sobie, jak wygląda świat po drugiej stronie lustra i przenosiliśmy go na kartkę używając tylko jednego koloru,
- wykorzystywaliśmy karty metaforyczne i odnosiliśmy je do sytuacji Agaty – bohaterki powieści oraz fabuły,
- wykonywaliśmy „spersonalizowane teczki” – zajęcia plastyczne.

Warsztaty były bardzo ciekawe, podsuwały nowe pomysły na zajęcia i zainspirowały do aktywniejszej pracy z dziećmi.

Kinga Olbromska-Miłosz

Pracownik filii nr 16 MBP w Radomiu

Paulina Soczówka

Pracownik filii nr 6 MBP w Radomiu

Przyszłość charakterystyki rzeczowej zbiorów bibliotecznych

Mariola Turek

Opracowanie rzeczowe zbiorów bibliotecznych może być dokonywane przy użyciu różnych narzędzi do tego przeznaczonych: klasyfikacji, języków haseł przedmiotowych, tezaursów.

Bibliotekom publicznym do tej pory najbardziej znana jest Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiątna i Język Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Przy użyciu tych języków informacyjno – wyszukiwawczych najczęściej odbywa się opracowanie rzeczowe zbiorów.

Biblioteka Narodowa przy użyciu tych języków opracowuje egzemplarz obowiązkowy oraz zbiory w katalogu głównym.

Od czasu kiedy komputery zagościły w bibliotekach, opracowanie rzeczowe zajęło bardzo ważne miejsce w procesie kata-

logowania dokumentów. Od roku 1999 roku przez 15 lat Biblioteka Narodowa była organizatorem warsztatów poświęconych temu zagadnieniu. Warsztaty cieszyły się dużym zainteresowaniem bibliotekarzy z bibliotek różnych typów. Z roku na rok przybywało uczestników. W pierwszych latach uwaga skupiona była na JHP BN i jego rozwoju. Później dołączył drugi język informacyjno-wyszukiwawczy, UKD. Rozwój tych dwóch języków starano się dostosować do zmieniającej się rzeczywistości tj. do rozwoju nauk, rozwoju komputeryzacji.

W przypadku JHP BN zmieniono schemat budowy hasła przedmiotowego. Określnik formalny, który stał na ostatnim miejscu hasła przedmiotowego i oznaczał formę piśmienni-

czą lub wydawniczą dokumentu stał się tematem typu forma/gatunek. Od roku 2011 zmieniono sposób zapisu symboli UKD z poziomego na pionowy. Złożony symbol połączony znakami łączącymi typu + / : :: rozpisano w oddzielnych polach 080 formatu Marc 21. Od kilku lat w dyskusji podczas warsztatów poruszane były tematy czy języka Hasel Przedmiotowych BN, który rządzi się ściśle określonymi zasadami, podczas opracowania nie zastąpić słowami kluczowymi. Od czasu kiedy pojawiły się wyszukiwarki internetowe, użytkownicy przeszukują zbiory w sposób intuicyjny. Czy w takim wypadku JHP BN spełnia swoją rolę? Obecnie wiele nowoczesnych katalogów OPAC nie przeszukuje swoich zasobów przez indeksy, a dzieli wyniki wyszukiwania na kategorie tematyczne (wyszukiwanie fasetowe). Niektóre prezentują także relacje pomiędzy szukanymi tematami.

W roku 2014 Biblioteka Narodowa nie zorganizowała warsztatów, ponieważ rozpoczęła prace reorganizacyjne nad opracowaniem przedmiotowym, mające na celu usprawnienie procesu wyszukiwania danych w katalogu oraz bibliotece Polona. W tym celu planuje wykorzystanie do opisu rzeczowego deskryptorów i fasetowe przeszukiwanie informacji o zbiorach.

W roku 2014 warsztaty dotyczące języków informacyjno – wyszukiwawczych zostały zorganizowane w Centralnej Bibliotece Wojewódzkiej. Uczestniczyło dużo mniej bibliotekarzy niż w latach poprzednich. Z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu pojechały: Wioletta Dasiewicz, Małgorzata Podkańska, Mariola Turek. Warsztaty trwały 2 dni. Zorganizowane były nie tradycyjnie na wiosnę, ale jesienią 20-21 listopada.

Dotyczyły nie tylko JHP BN i UKD, ale generalnie języków informacyjno-wyszukiwawczych, stosowanych w bibliotekach. No-

siły podtytuł „Przyszłość charakterystyki rzeczowej zbiorów bibliotecznych”. Organizatorem była Komisja Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na czele z jej przewodniczącą Aldoną Borowską. Obecna była również Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska, przewodnicząca Mazowieckiego Okręgu SBP. Z Biblioteki Narodowej uczestniczył tylko Kacper Trzaska – z Pracowni Deskryptorów.

Tematyka warsztatów dotyczyła zagadnień szeroko pojętego opracowania rzeczowego wszelkiego typu zbiorów bibliotecznych przy zastosowaniu takich narzędzi jak tezaury, klasyfikacje oraz języki hasel przedmiotowych.

Celem warsztatów było porównanie i dyskusja nad przyszłością języków informacyjno-wyszukiwawczych, stosowanych w bibliotekach w kraju oraz porównanie zmian w metodach ich stosowania.

W programie pierwszego dnia warsztatów znalazły się takie tematy jak „Co jest czym w JHP Kaba?”. Typowanie jednostek lekсыkalnych”, „Opracowanie rzeczowe w bazach danych Biblioteki Sejmowej. Zastosowanie JHP BN i systemu tezaursów w katalogu głównym” oraz „Język hasel przedmiotowych a język deskryptorowy – rozwiązania, problemy, pytania”.

Drugiego dnia tematem obrad i dyskusji były m.in. „Terminologia i system organizacji wiedzy – razem czy osobno”, „Słownik języka hasel przedmiotowych piśmiennictwa wojskowego – budowa i metody stosowania” oraz „Kartoteka hasel wzorcowych UKD – metody tworzenia i stosowania”. Czwarty temat – „Schemat UKD jako narzędzie do internetowej prezentacji kolekcji bibliotecznej” nie został zaprezentowany, ponieważ prelegent, Szymon Kiełpiński, nie dotarł na warsztaty.

Organizatorom warsztatów chodziło głównie o to, żeby uzyskać odpowiedź na pytanie co dalej z Językiem Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej? Czy powinien być dalej rozwijany? Czy praca nad deskryptorami, którą prowadzi Biblioteka Narodowa oznacza koniec dla rozwoju i stosowania tego języka? Stąd na koniec pierwszego dnia wywiązała się bardzo żywa dyskusja. Odpowiedź próbowano uzyskać od Kacpra Trzaski, przedstawiciela Biblioteki Narodowej.

Zdaniem wielu uczestników warsztatów istnieje pilna potrzeba rozwoju JHP BN. W związku z tym organizatorzy stwierdzili, że należy wystosować oficjalne pismo do dyrektora Biblioteki Narodowej z prośbą o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji.

Nam, pracownikom Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, w chwili obec-

nej nie pozostaje nic innego jak pracować według starych reguł i zasad. Przy opracowaniu rzeczowym stosować Język Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej i Uniwersalną Klasyfikację Dziesiętną i *być otwartym na nową wiedzę naukową, nowe rozwiązania technologiczne, nowe zachowania i normy społeczne. Nie ulegać stereotypom i naiwnemu obrazowi świata. Nie ulegać pokusie fałszywie pojmowanej innowacyjności. Mierzyć siły na zamiary!*

Mariola Turek

Kierownik Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów MBP w Radomiu

Woźniak Ksperck Jadwiga : Terminologia i system organizacji wiedzy – razem czy osobno. Prezentacja na warsztatach

Przyjemne z pożytecznym, czyli kilka słów o pomocnej dłoni

Anna Iwańczyk, Dariusz Wróbel

Choć za oknem szaro, buro i byle jak, to w duszach co niektórych pracowników biblioteki gra i śpiewa, a ich ciekawość świata nie zna granic. Radomscy bibliotekarze uwielbiają odkrywać świat, i jak by to górnołotnie nie zabrzmiało to w naszej książnicy dzieje się wiele dobrego i ciekawego. Po takim wstępie nie wątpliwie u tych, którym chciało się chcieć, występuje na twarzach uśmiech satysfakcji. U innych, natomiast rodzą się emocje bliskie zwątpieniu, czy też braku wiary w nasz „ruchliwy, ciekawy świat i żądny wiedzy ludek”. Czas najwyższy, żeby nasze czyny poprzeć słowem pisanym i dlatego postanowiliśmy pochwalić się pewną inicjatywą.

Stare ludowe porzekadło mówi: Kto pierwszy ten lepszy. Bibliotekarze postrzegając świat w szerokiej perspektywie dostrzegli jeszcze inny sens tego powiedzenia. PIERWSZA POMOC PRZEDMIEDYCZNA – czyli kilka pierwszych chwil, kiedy udzielenie pomocy osobie poszkodowanej może mieć decydujące znaczenie o jej życiu lub śmierci.

Zaczęło się niewinnie. Ktoś szukał informacji na temat kursów pierwszej pomocy i nieopatrznie umieścił odkryte linki na swojej tablicy na Facebooku. Inny ktoś to zauważył i podpytał, potem kolejny. Potem już wieść się niesła słowna i tak od działu do działu, od filii do filii, aż uzbierała się

grupa 10 bibliotekarzy, którym pomoc osobom poszkodowanym w wypadku nie była straszna, a nawet stwierdzili, że to ich obywatelski obowiązek.

Potem szukaliśmy informacji o terminach i cenach. Zaznaczymy, że cena miała dla nas duże znaczenie, bo na owe szkolenie każdy z bibliotekarzy poświęcał nie tylko swój wolny czas, ale i własne oszczędności. Czegoż to jednak nie robi się dla dobra ogółu i własnego sumienia?

Tak oto w pewną październikową sobotę grupa przemarniętych bibliotekarzy zjawiała się przed wejściem Centrum Kształcenia Zawodowego w Radomiu przy ul. Saskiej 4/6. W ekspresowym tempie przed-

staliśmy się do sali, a tam czekały na nas w pozycji niezbyt eleganckiej, bo leżącej i do tego rozneglizowane, z lekko uchylonymi ustami... fantomy oczywiście. I choć całe szkolenie przebiegło w bardzo miłej atmosferze, to teraz wiemy doskonale, że z pierwszą pomocą traktowaną jako „zespół czynności wykonywanych w razie wypadku, urazu lub nagłego ataku choroby w celu ochrony życia lub zdrowia poszkodowanego oraz zminimalizowania niekorzystnych następstw, zanim możliwe będzie udzielenie specjalistycznej pomocy medycznej (po przewiezieniu do szpitala)” żartów nie ma.

Kurs prowadził Paweł Raczyński, instruktor EFR (Emergency First Response).

Człowiek nie tylko z wiedzą i uprawnieniami do jej przekazywania, ale także z bardzo bogatym doświadczeniem życiowym oraz talentem pedagogicznym.

Szkolenie składało się z części teoretycznej oraz praktycznej. Na początek omówione zostały prawne aspekty zaniechania udzielenia pierwszej pomocy. Rozważaliśmy również kwestię, dlaczego w ogóle pomagać i jak to robić. Wniosek nasuwa się sam: Po pierwsze nie szkodzić!

Cześć teoretyczna podparta była filmami instruktażowymi. Dzięki nim zobaczyliśmy na własne oczy np. jak prawidłowo zareagować w sytuacji zagrożenia, w jaki sposób taką sytuację rozpoznać, czy takie ciekawostki, jak pracę ludzkiego serca – widok niezapomniany.

Walka o życie trwa, a wszystko w rękach Ewy Boruch

Wiele emocji wzbudzał w nas temat zadławienia

Cześć praktyczną zaczęliśmy od rzeczy, wydaje się, banalnej – zakładania i zdejmowania rękawiczek ochronnych. Za pierwszym razem ponieśliśmy klęskę, ale potem zrozumieliśmy swoje błędy i robiliśmy to idealnie.

Kolejnym elementem szkolenia były ćwiczenia na fantomach – manekinach symulujących funkcje życiowe prawdziwego człowieka. Wielce się przy tym natrudziliśmy, bo okazało się, że mimo naszych wysiłków – wdechów, uciśnień, zakładania automatycznego defibrylatora, nie chciały współpracować i „nie ożywały”.

W dalszej kolejności, kiedy już wszystkie fantomy miały przywrócone funkcje życiowe, zajęliśmy się przyswajaniem wiedzy na temat ratowania w przypadku zadławienia, zarówno u dzieci jak i u dorosłych oraz układaniem poszkodowanego, w pozycji bocznej ustalonej, a także opatrywaniem takich urazów jak krwotoki, krwawienia oraz złamania i wybitcia ze stawu.

Szkolenie było nie tylko bardzo atrakcyjne w formie i treści, przystępne, udane

ale co najważniejsze bardzo wartościowe. Na zakończenie otrzymaliśmy certyfikaty, oczywiście dopiero po zdaniu egzaminu, podczas którego każdy z nas mógł wykazać się zdobytą wiedzą i umiejętnościami.

Teraz jesteśmy gotowi nieść pomoc w nagłych wypadkach. Jednak zdając sobie sprawę z tego, jak ciężkie jest to zadanie i jak wiele w takim przypadku zależy od nas – bo przecież czyjeś życie – życzymy sobie oraz czytelnikom tego samego, czego życzył nam Paweł Raczyński, „prowadzący szkolenie: abyśmy nigdy nie byli w sytuacji, w której będziemy musieli udzielać pierwszej pomocy.

Anna Iwańczyk
Pracownik
Działu Informatyki
MBP w Radomiu

Dariusz Wróbel
Pracownik
Działu Promocji Książki i Biblioteki
MBP w Radomiu

Działamy (nie)provincialnie

Młodzi, starsi i komputery

Krystyna Sygocka

Sala komputerowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Jastrzębi umożliwia współpracę biblioteki ze środowiskiem lokalnym. Tu zapraszani są najmłodsi na przedstawienia kukielkowe, dzieci i młodzież szkolna na spotkania autorskie i lekcje biblioteczne oraz akcje czytelnicze.

W dniu 28 lipca 2014 roku odbyły się tutaj warsztaty komputerowe, zorganizowane przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jastrzębi. Projekt „Pora na seniora!” finansowany z Programu „Działaj Lokalnie” Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności wspomaga budowanie więzi międzypokoleniowej oraz zachęca starsze pokolenie do korzystania z nowinek technologicznych.

Zajęcia w bibliotece poprowadziły wolontariuszki z Publicznego Gimnazjum w Jastrzębi. Ich zadaniem było pokazanie, jak

w codziennym życiu można korzystać z Internetu i być w stałym kontakcie ze znajomymi bez wychodzenia z domu. Dziewczęta wspólnie z seniorami założyły pocztę elektroniczną, przybliżyły działanie portali społecznościowych. Ponadto pokazały, że komputer wcale nie jest taki straszny, a Internet może być kopalnią wiedzy.

Seniorzy byli zaskoczeni, że w tak szybki sposób można skontaktować się ze znajomymi, znaleźć ciekawy przepis czy sprawdzić prognozę pogody.

Wspólnie spędzony czas sprawił wszystkim wiele przyjemności. Okazało się, że każdy może coś zrobić dla innych, a wymiana doświadczeń i dzielenie się nimi pozwalają budować mosty międzypokoleniowe.

Autorka
Dyrektor GBP w Jastrzębi

Narodowe Czytanie w Skaryszewie

Jadwiga Romanowska

W dniu 06.09.2014 r. w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Skaryszewie odbyło się Narodowe Czytanie, którego inicjatorem po raz kolejny był Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski. Czytanie zostało nazwane narodowym, aby podkreślić jego powszechny i egalitarny charakter.

W 2012 r. zainaugurowała je wspólna lektura „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. W ubiegłym roku MGBP w Skaryszewie włączyła się do akcji po raz pierwszy i razem z czytelnikami czytane były dzieła Aleksandra Fredry. W tym roku czytaliśmy „Trylogię” Henryka Sienkiewicza, pierwszego polskiego noblisty (1905) w dziedzinie literatury.

Impreza w naszej bibliotece rozpoczęła się o godz. 13.00. Przybyli na nią dorośli, młodzież i dzieci. Rozpoczęcie należało do młodzieży, która przeczytała fragmenty

pierwszej części „Ogniem i mieczem”. Następnie czytano fragmenty „Potopu”, a na zakończenie ostatnią część „Pana Wołodyjowskiego”.

W trakcie czytania odbywała się projekcja fragmentów filmów z „Wielkiej Kolekcji Filmowej – Epopeje Narodowe” („Ogniem i mieczem”, „Quo vadis”, „W pustyni i w puszczy”). Spotkanie urozmaiciła oprawa muzyczna. W przerwach pomiędzy czytaniem fragmentami tekstu śpiewane były pieśni patriotyczne. Akcja została zgłoszona w Kancelarii Prezydenta RP, z której otrzymaliśmy okolicznościową pieczęć z datą upamiętniającą to wydarzenie. Pieczęcią tą każdy uczestnik imprezy mógł ostemplować przyniesione z domu egzemplarze „Trylogii”, na pamiątkę udziału w spotkaniu.

Autorka
Dyrektor MGBP w Skaryszewie

Kowala w powiecie radomskim

Joalanta Stanik

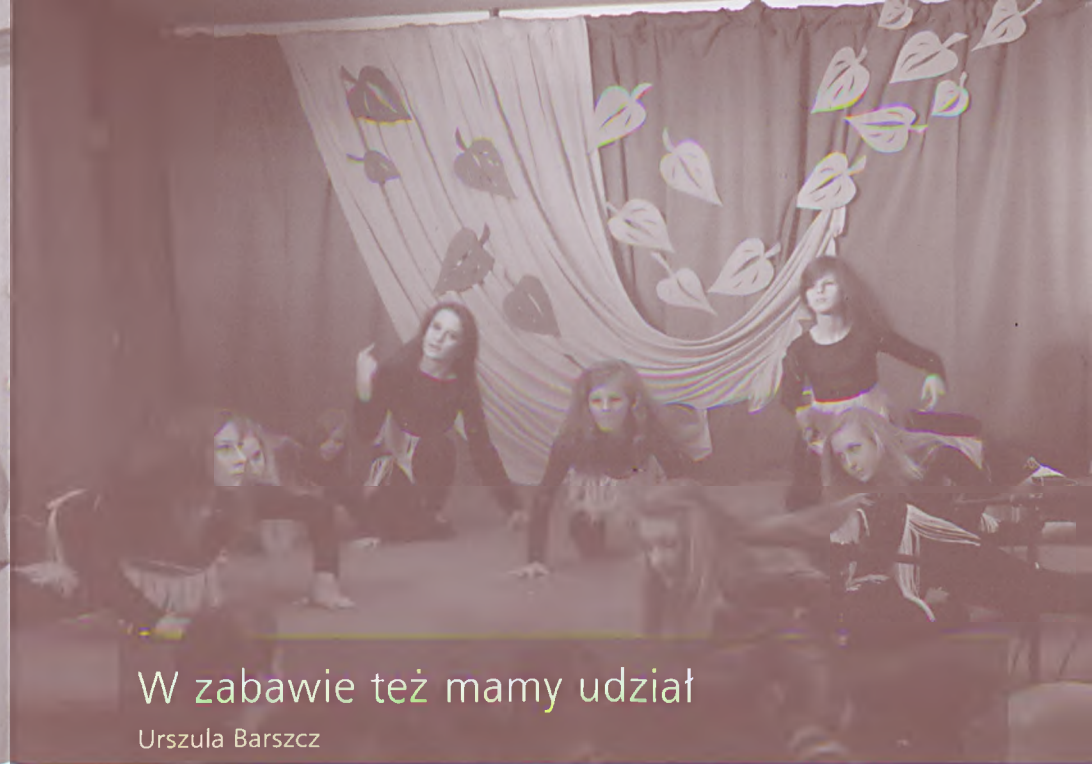
W dniu 3 października 2014 r. odbyła się w Kowali promocja książki „Kowala w powiecie radomskim: przeszłość – teksty źródłowe – 21 sierpnia 1863”. Publikacja została wydana staraniem Urzędu Gminy w Kowali. Wójt Sławomir Stanik w przedmowie wydawnictwa napisał: *Z ogromną satysfakcją oddajemy w Państwa ręce kolejną książkę poświęconą bogatej przeszłości naszej małej ojczyzny. Jestem przekonany, że lektura tej publikacji będzie zachętą dla mieszkańców gminy Kowala do pielęgnowania pamięci o naszych bohaterach, a przyszłe pokolenia będą z dumą kultywować tradycję i historię naszej miejscowości.* Redaktorem publikacji jest znany radomski regionalista, bibliograf, historyk Stanisław Zieliński.

Zakres tematyczny książki obejmuje 33 teksty źródłowe pochodzące z różnych okresów, od XIV wieku do I połowy wie-

ku XX, dotyczące historii Kowali i jej okolic. W książce można znaleźć opisy miejscowości, zdjęcia, artykuły o wydarzeniach z okresu powstania styczniowego i rozwoju szkolnictwa w Kowali. Autor podkreślił w swym wystąpieniu, że w publikacji zawarł artykuły i źródła historyczne, które są uzupełnieniem monografii Sebastiana Piątkowskiego „Kowala - Wieś Powiatu Radomskiego i jej okolice od czasów najdawniejszych do schyłku XX wieku”.

Książka cieszy się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców Kowali i całej gminy. Darmowy egzemplarz książki można jeszcze otrzymać w Gminnej Bibliotece w Kowali.

Autorka
Dyrektor GBP w Kowali

W zabawie też mamy udział

Urszula Barszcz

W niedzielę 12 października 2014 roku mieszkańcy Jasieńca Iłżeckiego Górnego i okolicznych miejscowości bawili się w Środowiskowym Domu Kultury na festynie rodzinnym zorganizowanym z okazji Dni Jasieńca.

Festyny rodzinne są u nas tradycją, ich organizacja sięga 2006 roku. Od samego początku Biblioteka Publiczna, jako współorganizator, prezentowała przygotowane przez mnie programy artystyczne. Były to między innymi montaż poetyckie wierszy Juliana Tuwima, humorystyczne przedstawienie „Czerwonego kapturka”, bajkowe zagadki dla najmłodszych uczestników imprezy oraz zagadki związane z tradycjami wiejskimi.

Repertuar tegorocznej imprezy był bardzo różnicowany, obfitował w atrakcje zarówno dla młodszych jak i starszych mieszkańców.

Dla licznie zgromadzonej publiczności dziecięcej odbył się spektakl „Jaś i drzewo fasolowe” w wykonaniu aktorów teatru ART-RE z Krakowa. Po przedstawieniu nastąpiła inauguracja festynu, której dokonał burmistrz Iłży Andrzej Moskwa, podkreślając potrzebę organizowania tego typu imprez, w celu integracji lokalnej społeczności oraz atrakcyjnego spędzenia niedzielnego popołudnia.

Jako pierwsze na scenie zaprezentowały się zespoły taneczne i wokalne działające w Domu Kultury w Jasieńcu. Publiczność gorąco oklaskiwała występy grup tanecznych „Top-Dens” i „Bajlamos”, ćwiczących pod kierownictwem Danuty Pisarskiej, oraz zespołu wokalnego pod kierownictwem Sławomira Kurka. Współorganizatorzy imprezy – biblioteka oraz PSP w Jasieńcu – również zaprezentowali swoje pro-

gramy artystyczne. Biblioteka przygotowała skecze „Babcia” oraz „W szkole”, które wykonali uczniowie klasy V i VI, natomiast szkoła podstawowa przygotowała występ humorystyczny „Zielone ludziki”.

Na festynie nie zabrakło elementów folklorystycznych. Wystąpiły zespoły KGW Jasieniec Górny, „Dolnojasieniczanki” z Jasieńca Dolnego oraz „Małyska Dolina” z Małyszyna. Po występach zespołów odbył się koncert „Na ludową nutę” kapeli im. Józefa Myszkę z Jasieńca Górnego. Wszyscy uczestnicy występów otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz upominki, które wręczali honorowi goście imprezy:

Burmistrz Miasta i Gminy Iłża – Andrzej Moskwa, Przewodniczący Rady Miejskiej – Andrzej Pałka, radni powiatu i gminy – Ma-

rek Jarosz, Piotr Wolski, Stanisław Kuc, Józef Skrobisz, dyrektor PSP – Wioletta Konig, działacz społeczny – Andrzej Pisarski.

Gwiazdą tegorocznego festynu był kabaret „Czwarta Fala” z Kielc.

Festyn zakończyła dyskoteka, na której bawiono się do późnych godzin nocnych.

Impreza odbyła się pod patronatem burmistrza Iłży, jej organizatorami byli: DK Iłża i Jasieniec Iłżecki, Biblioteka Publiczna, PSP przy udziale sołtysów z Jasieńca Górnego, Dolnego, Maziarz i Pastwisk oraz Radnego Rady Miejskiej z Jasieńca Iłżeckiego Piotra Wolskiego.

Urszula Barszcz

Pracownik filii w Jasieńcu Iłżeckim
MGBP w Iłży

Edukacja i zabawa w Goździe

Patrycja Malik

24 listopada w GBP w Goździe pojawił się Teatr Edukacji i Profilaktyki MASKA z Krakowa. Dzieci ze szkoły podstawowej z wychowawcami obejrzały spektakl „Skradzione mądrości”.

Ta baśniowa opowieść uczy jak wiele pożytku płynie z czytania książek. Akcja przedstawienia rozgrywa się w Królestwie Baśni. Dzieci z zacięciem śledziły historię głównego bohatera – Skrzata, dla którego nie istnieje nic poza książkami. Głównym antagonistą jest natomiast Sowa – symbol mądrości, która kradnie wszystkie napotkane książki, także te należące do Skrzata. Dzieci poznały również zabawnego Biedronka Donka, tajnego agenta, próbującego rozwikłać zagadkę skradzionych książ-

zek. Donek to postać mało roztropna, nie potrafiąca logicznie myśleć, bez wyobraźni. Dzieci miały możliwość wyciągnięcia wniosków, ponieważ agent nie umiał czytać i nie lubił książek. W przedstawieniu pojawiła się Dziewczynka-Wrózka, pozytywna postać, pomagająca Donkowi. Aktorzy angażowali w przedstawienie widzów, sprawiając, że dzieci miały możliwość zaproponowania własnych pytań i pomocy przy odpowiedziach w pojedynku pomiędzy Skrzatem a Sową. Zawody wygrał główny bohater (oczywiście z ogromną pomocą dzieci). Sowa oddała wszystkie skradzione książki, postanawiając od tej pory często korzystać z biblioteki. Wszyscy bohaterowie wyciągnęli z przygody cenne nauki.

Aktorzy w akcji

Teatr MASKA tworząc ten pełen humoru spektakl edukacyjny, podkreślił potrzebę nauki czytania oraz szereg możliwości wynikających z obcowania z literaturą. Pokazał, że książki nie tylko dostarczają potrzebnych informacji, ale zapewnią też rozrywkę, przenosząc czytelników w odległy, magiczny świat. Baśniowe postaci, atrakcyjna fabuła i zaskakujące zwroty akcji powodują ciekawość młodego widza, dostarczając nam

wszystkim niezapomnianych wrażeń. Profesjonalna gra aktorska, kostiumy a przede wszystkim tematyka sprawiają, iż przedstawienia Teatru Edukacji i Profilaktyki MASKA są godne polecenia. Nasza przygoda dopiero się rozpoczęła, ponieważ mamy apetyt na kolejne spotkania.

Patrycja Malik

Pracownik GBP w Goździe

O bardzo dobrej współpracy biblioteki ze szkołą słów kilka

Nina Lis

Współpraca MGBP w Iłży Filii w Pakoślawiu z Publiczną Szkołą Podstawową trwa od lat, a szczególnie intensywna stała się od 2008 roku, kiedy siedziba biblioteki została przeniesiona do pomieszczeń szkoły. Dzieci mają dostęp do literatury zarówno przed lekcjami, w trakcie, jak i po lekcjach. Jest to ważne, bowiem od 2010 roku nie funkcjonuje biblioteka szkol-

na. Nasza placówka przejęła więc obsługę uczniów. W ramach współpracy organizowane są lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, konkursy, głośne czytanie dla dzieci najmłodszych, wystawy tematyczne, spotkania z różnych okazji i dotyczące różnych dziedzin.

Jedną z takich okazji były obchodzone w tym roku 88 Urodziny Kubusia Puchat-

ka. Uczniowie z oddziału przedszkolnego i klas I, II i III z Publicznej Szkoły Podstawowej w Pakosławiu 23 października 2014 roku bardzo aktywnie uczestniczyli w zorganizowanej urodzinowej imprezie.

W pierwszym spotkaniu z Kubusiem bawiły się dzieci z oddziału przedszkolnego. Wysłuchały „Kubusiowej czytanki”, śpiewały „Sto lat” i objadały się urodzinowymi słodkimi. W programie nie zabrakło zagadek, zabaw ruchowych, malowania wizerunku Kłapouchego. Było także „małe co nieco” w postaci słodziutkiego miodku. Każdy uczestnik spotkania otrzymał order Przyjaciela Kubusia Puchatka oraz drobne upominki – naklejki. Cudowna atmosfera, jaką udało się stworzyć w tym roku, wróży, że takich urodzinowych spotkań będzie więcej.

Urodziny Kubusia Puchatka są obchodzone w ramach kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”. Kubuś Puchatek to jeden z najbardziej znanych i lubianych bohaterów literatury dziecięcej. Zdobyl popularność i sympatię milionów dzieci na świecie.

W drugim spotkaniu uczestniczyły dzieci z klas I-III wraz z wychowawcami. Urodzinowe przyjęcie otwarło wręczenie prezentów, które dzieci przygotowały specjalnie dla Puchatka. Były to własnoręcznie wykonane eleganckie koszule, kartki urodzinowe, laurki, orderki, serduszką oraz baryłki miodu. Imprezie towarzyszyło głośne czytanie przygód Kubusia, wspólne śpiewanie „Sto lat”, zagadki, zabawy ruchowe. Miś obdarował wszystkich łakociami oraz słodziutkim miodkiem.

Jedną z cyklicznych imprez organizowanych wspólnie przez bibliotekę i szkołę są „Bajkowe piątki”. Pod tym tytułem w naszej bibliotece odbywają się spotkania z uczniami kl. „O” tutejszej szkoły. W każdy piątek czytamy dzieciom baśnie, opowia-

dania, wiersze, rymowanki. Głośne czytanie urozmaicone jest bajkowymi zagadkami oraz zabawami ruchowymi. Dzieciaki świetnie się bawią, wykonując różnego rodzaju prace plastyczne związane z przeczytaną książką. Dzięki tym spotkaniom mają okazję zapoznać się z księgozbiorem biblioteki. Zachęcane są również do wypożyczania książek i odwiedzania biblioteki wraz z rodzicami. Wychowawczyni oddziału przedszkolnego jest bardzo zadowolona ze spotkań w bibliotece. Oto jej słowa: *Bardzo się cieszę z cotygodniowych wizyt w bibliotece. Kontakt z książką i jej głośne czytanie, zabawy ruchowe, prace plastyczne kształtują wyobraźnię, twórcze myślenie, rozwijają język i pamięć maluchów. Dzieci chętniej wypowiadają się i stają się aktywniejsze na zajęciach. Takie spotkania zachęcają dzieci do odwiedzania biblioteki oraz chętniej sięgają po literaturę, co jest bardzo ważne dla zapewnienia emocjonalnego rozwoju dziecka.*

Ta wypowiedź jest swego rodzaju zwieńczeniem moich działań skierowanych głównie do czytelnika najmłodszego, który poprzez obcowanie z książką i zabawą kształtuje nawyk czytania i zdobywania wiedzy na całe życie.

Nina Lis
Pracownik
filii w Pakosławiu
MGBP w Ilży

Przedświąteczne warsztaty plastyczne w Gminnej Bibliotece Publicznej w Goździe

Patrycja Malik

Ponura atmosfera listopadowych dni pobudziła Gminną Bibliotekę Publiczną w Goździe, do zorganizowania warsztatów plastycznych. Za oknem od kilku dni nie pojawiało się słońce, dlatego próbowaliśmy przedrzeć się przez gęste chmury, zapraszając do nas uśmiechnięte, tryskające pozytywną energią i dobrym humorem dzieci.

Warsztaty poprowadziły panie: Weronika Dudziak i Edyta Płaza, które zajmują się na terenie naszej gminy tego typu działalnością. Biblioteka po raz drugi miała przyjemność gościć je u siebie. Tym razem tematem warsztatów były zbliżające się święta Bożego Narodzenia. Jak wiemy, to czas najpiękniejszy i niezwykle istotny dla naszych pociech. To właśnie dzieci niecierpliwie, z utęsknieniem czekają na choinkę, Mikołaja i prezenty. Dlatego też, wysłaliśmy naprzeciw ich potrzebom, by mogły włączyć się do przygotowań przedświątecznych.

Dzieci, pod okiem pań, z ogromną satysfakcją, wykonały figurki Mikołaja, elfa i reni-

fera. Gdy już się z tym uporały, miały możliwość wykonania ozdób choinkowych w postaci bombek. Ścisłe ze sobą współpracując, tworzyły swoje osobiste „dzieła sztuki”. Bawiły się przy tym znakomicie, o czym świadczyły donośne okrzyki radości i zachwytu, a uśmiech gościł na twarzach wszystkich przez cały czas. Poznaliśmy przy okazji, wiele zabawnych historyjek, wziętych z życia naszych najmilszych.

Spotkanie było po raz kolejny dużą atrakcją zarówno dla uczestników jak i prowadzących. Dla nas, bibliotekarzy, było odskocznią od rutyny, w pewien sposób przerywającą monotonię, która czasami może wkrącać się w świat książek, a zwłaszcza wtedy, gdy panuje szaro-bury listopad. Na szczęście uśmiechnięte dzieci zaraziły nas swoim dobrym nastrojem i dały nam zastrzyk pozytywnej energii, potrzebnej na zbliżające się zimowe dni.

Autorka
Pracownik GBP w Goździe

Inspirujące spotkania z pasjami w bibliotece wolanowskiej

Elżbieta Aderek

Wirtualne spotkania z prawdziwymi pasjami w naszej bibliotece odbywają się za sprawą nowych technologii. Dzięki internetowej wideokonferencji uczestnicy mogli nie tylko oglądać na żywo i poznać ludzi pełnych pasji, ale też zadawać pytania bohaterom spotkań za pomocą specjalnie przygotowanego czatu.

Inicjatorem projektu jest Fundacja Orange, która zaprosiła biblioteki do włączenia się w „Spotkania z pasjami” i zorganizowania inspirujących wydarzeń dla seniorów, i nie tylko.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wolanowie z ochotą przystąpiła do innowacyjnego projektu i w pierwszej turze przeprowadziła na żywo 12 interesujących wirtualnych spotkań z osobami znanymi z mediów. Spotkania z pasjami trwały 12 tygodni. Wszystko zaczęło się 12 września 2013

roku, od spotkania z rodzeństwem Kręglińskich, którego temat brzmiał: „Jedzenie łączy, czyli jak szybko i niedrogo zorganizować poczęstunek”. Kolejne spotkanie, którego gościem była Krystyna Janda, odbyło się 19 września 2013 r. „Aktorka, reżyser, szefowa” opowiedziała nam o tym, czym jest dla niej teatr oraz w jaki sposób angażuje się w życie kulturalne w Polsce. Gościła u nas również Teresa Lipowska z jej codziennymi radościami. Aktorka zdradziła nam, skąd czerpie energię i jaki jest jej sposób na dobrą formę. Spotkaliśmy się także z Hanną Bakulą, kobietą energiczną i pełną pomysłów, twórczą i uzdolnioną w wielu kierunkach. Tematem spotkania były „Wielo-pasje” czyli umiejętność łączenia zainteresowań.

W każdy czwartek odbywały się spotkania o różnorodnej tematyce: profilakty-

ka zdrowotna, bieżące sprawy ekonomiczne, kulturalne, tradycje, rozrywka, pasje, ekologia, finanse, nowe technologie, relacje z młodszymi pokoleniami, z udziałem specjalistów i znanych osób, a wszystkie w formie streamingu online.

„Spotkania z pasjami” nadal trwają, bo przystąpiliśmy również do II tury – cyklu 15 spotkań odbywających się średnio co dwa tygodnie.

- 10 kwietnia 2014 gościem był Emilian Kamiński – człowiek wielu pasji, ale przede wszystkim pasjonat Warszawy międzywojennej, aktor i reżyser teatralny. Mottem tego spotkania było: „Miasto moje a w nim... najpiękniejszy mój świat”.
- 24 kwietnia Katarzyna Miller - psychoterapeutka z wykształcenia i powołania, publicystka, filozofka i poetka śpiewająca swoje piosenki i stylowe tanga zachęcała słuchaczy do życia świadomego, życia przepełnionego pasją, energią, chęcią odkrywania radości z drobnych spraw. Przekonywała, że należy znaleźć równowagę pomiędzy domowymi obowiązkami, a czasem który powinniśmy przeznaczyć dla siebie.
- 8 maja 2014 roku zagościła 75-letnia instruktorka fitness Urszula Szczurek – stawia przede wszystkim na zdrowie i dobre samopoczucie. Udowadniała, że aktywnością fizyczną oraz radością, jaka z niej płynie można cieszyć się nie tylko, gdy jest się młodym.
- 22 maja 2014 spotkaliśmy się z Hanną Gajos, która od lat przekonuje Polaków jak wielki wpływ na samopoczucie i samoocenę ma styl naszego ubierania się. Hanna Gajos doradzała paniom i panom, jak dobrze wyglądać w każdym wieku.
- 5 czerwca odbyło się spotkanie z pasjami satyryka Jerzego Kryszaka, zatytułowane „Przemiany w Polsce okiem satyry-

ka”. Celem było włączenie się w obchody 25-lecia pierwszych wolnych wyborów w Polsce. Stało się też okazją do wspomnień i refleksji na temat przeszłości, a wnioski wyciągnięte z tego spotkania z przymrużeniem oka pozwoliły na aktywne uczestnictwo w kreowaniu wspólnego jutra przez realizację swoich pasji i dzielenie się tym z innymi.

- 26 czerwca 2014 gościem internetowej transmisji była Teresa Bancewicz, najstarsza w Polsce autostopowiczka. Podczas rozmowy usłyszeliśmy opowieści o niezwykłych przygodach, jakie mogą spotkać amatorów tego najtańszego, a jednocześnie najbardziej emocjonującego sposobu podróżowania po świecie.
- 17 lipca spotkanie z Danutą Płatek poświęcone było historii artystki, która, dzięki determinacji i wielkiej pasji, od ponad 60 lat tworzy arcydzieła na głowach swoich klientów. Z Panią Danutą rozmawiano o tym jak to jest być fryzjerem, który bywa także terapeutą.
- 7 sierpnia wspólnie z innymi bibliotekami poznawaliśmy zamiłowania do archiwistyki dr Hanny Krajewskiej, prezesa Polskiego Towarzystwa Archiwalnego. Ta niezwykle kreatywna osoba, organizuje pikniki archiwalne PAN i Noce Muzeów. Poprzez swoje niesablonowe działania pragnie wzbudzić zainteresowanie archiwistyką, uważaną często za nudną i mało przydatną dyscyplinę nauki. Jej zdaniem archiwiści odgrywają istotną rolę wobec społeczeństwa, a jednocześnie są mało widocznymi osobami. Dlatego warto pokazywać, jak ważna jest ich praca i jak cenne skarby przechowują. Bez gromadzonych dokumentów o wiele trudniejsza byłaby praca historyków, zważywszy na fakt, że pamięć ludzka bywa zawodna.

- 28 sierpnia Jadwiga Wyrozębska-Badow-ska, rozmawiała z nami o tym co kocha najbardziej, czyli o sztuce i tworzeniu wyjątkowych przestrzeni. Mówiła jak z pasją remontowała i tanio urządzała swój 100 letni dom na wsi oraz o życiu ekologicznym, które stało się dla bohaterki spotkania celem samym w sobie.
- Fotografia to historia ludzkiego życia. O zaletach aparatu fotograficznego, pracy fotoreportera i technice fotografii reporterskiej dowiedzieliśmy się 18 września 2014 roku. Anna Musiałówna – bohaterka telekonferencji – z wielką pasją opowiadała o pracy fotoreportera i jego roli w społeczeństwie. Według niej fotografia jest kawałkiem naszego życia i cennym źródłem dla kolejnych pokoleń. Słuchacze mieli również okazję zapoznać się z artykułami i fotografiami Pani Anny, zamieszczonymi w tygodniku „Polityka”, a przed transmisją zwiędzić w bibliotece wystawę fotograficzną „Jesień na Kociewiu”.
- Bohaterami kolejnego „Spotkania z pasjami”, które odbyło się 16 października byli Maria Szablowska i Krzysztof Szewczyk. Pasja do muzyki nadała im kierunek w drodze zawodowej. Szczególną sympatię zdobyli dzięki lubianym i chętnie oglądanym programom z cyklu „Dozwolone od lat czterdziestu”, później „Wideo-oteka dorosłego człowieka”, gdzie w duecie zapraszali widzów do muzycznego wspomnienia czasów minionych.
- 6 listopada połączyliśmy się z Panią Elżbietą Maruszczak – głównym specjalistą ds. opracowywania i wdrażania projektów w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie, która opowiedziała nam o nietypowych sposobach na przemianę nudnych i uciążliwych czynności w takie,

które robi się z pasją i zaangażowaniem. Podczas spotkania dowiedzieliśmy się, na czym polega „rywalizacja”.

- 20 listopada 2014 – „Do przodu żyj! Żyj kolorowo!” O tym jak dużą rolę w naszym codziennym życiu odgrywa odpowiednie nastawienie, energia, z jaką witamy każdy nowy dzień i radość z drobnych gestów i przyjemności przekonywała nas Ewa Bem. Ona sama jest żywym przykładem na to, że można żyć ciągle do przodu i „z wesołą miną spotykać swój kolejny świt”. Optymizm i radość życia sprawiają, że wokalistka przyciąga ludzi jak magnes i zaraża ich charyzmą. Było to bardzo energetyczne spotkanie.

Szkoda, że pozostało już tylko ostatnie spotkanie w dniu 4 grudnia 2014 r. Dziś możemy powiedzieć, że owe wydarzenia dają możliwość poznania pasji osób znanych i podzielenia się swoimi zainteresowaniami z innymi, inspirują do dyskusji na ciekawe tematy, dają również możliwość aktywnego spędzania czasu wolnego w przyjaznej atmosferze w bibliotece. Wśród uczestników z naszego terenu, spotykających się w bibliotece, są osoby z ogromnymi pasjami, talentami, które poznamy i przy okazji promujemy.

Elżbieta Aderek
Dyrektor
GBP w Wolanowie

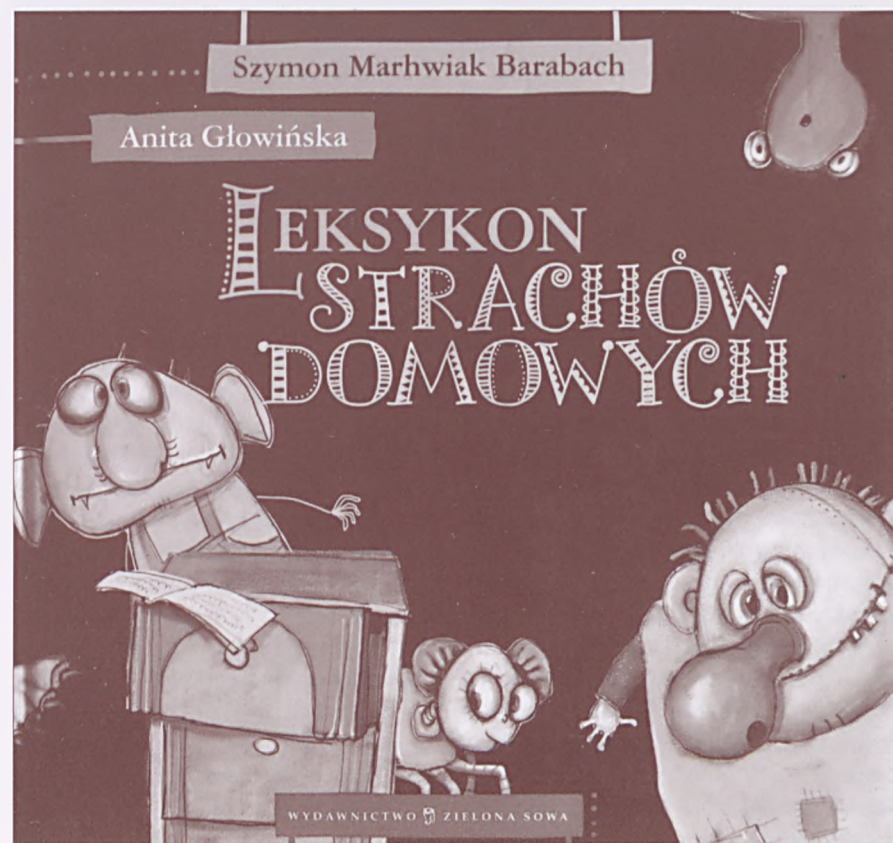
Z notatnika czytelnika

Strach ma wielkie oczy... czyli zbiorki osobliwości, które bawią, śmieszą i oswajają z lękami najmłodszych

Marta Wiktoria Trojanowska

Czego boją się straszaki? Jak wygląda bordo morda? Na rynku książki dziecięcej można zaobserwować tendencję do wydawania zbiorków (nie tylko poezji) poświęconych wszelkiej maści „duszkom, stworkom i potworkom”. Wyobraźnia auto-

rów pracuje na pełnych obrotach, aby za-ludniać dziecięcy „bestiariusz”, tłumaczyć z jego pomocą zjawiska z najbliższego otoczenia, oswajając z lękami, „zdrowo” i bezpiecznie straszyć lub też po prostu bawić czytelnika. Nie to, żeby wcześniej postaci

takie w literaturze dla dzieci nie występowały. I owszem, pojawiały się. Dość wspomnieć zapomniany już dziś nieco zbiorek Emilii Waśniowskiej „Mili lili lawi” i jej Kanapka. Rzadko jednak istoty te występowały tak „stadnie” jak dzisiaj.

Przegląd literatury poświęconej straszylom należy zacząć od pozycji fundamentalnej: „Leksykonu strachów domowych” Szymona Marhwiaka Barabacha. W tej niezwykle pod każdym względem publikacji wyobraźnia autora zgromadziła stwory „zamieszkujące” domostwa ludzkie i, zgodnie z naturą słownikową, opisała je wedle definicji zawierającej takie dane jak: miejsce zamieszkania, wygląd, charakter, hobby oraz dodatkowe informacje. Chłódzik Łasuszek, Papierolub Bazgrolek, Pokątnik Złosiwy, Szafon Błyskonosy, Tuptuś Obuwnik – to tylko kilka postaci z tego niecodziennego leksykonu. I chociaż opisy wyżej wymienionych godnie wpisują się w encyklopedyczny charakter (co stanowi główne źródło humoru tego zbioru) ich celem jest przede wszystkim pomoc w oswojaniu lęków. Szlachetna misja leksykonu zaakcentowana jest już na okładce książki, która: *przekona najbardziej strachliwego malucha, że tajemniczy mieszkańcy różnych domowych zakamarków są całkiem sympatyczni i mogą być prawdziwymi przyjaciółmi*.

Podobną rolę pełni zbiorek krótkich tekstów prozą autorstwa Doroty Gellner „Duszki, stworki i potworki”, ilustrowany charakterystyczną, cenioną i rozpoznawalną kreską Macieja Szymanowicza. Na to niezwykle panopticum składają się stworzenia charakterystyczne dla wyobraźni Gellner i jej wrażliwości, która odpowiada zresztą bardzo małym czytelnikom, o czym świadczy popularność autorki. Wszystko tu niby straszne, ale tak naprawdę pełne subtelne-

go humoru i pozwalające się szybko oswoić. W końcu strachy z parku narzekają, że nikt się ich nie chce bać, straszaki straszą się wzajemnie, a dziwadło boi się własnego odbicia w lustrze. Króciutkie teksty w zbioru mają straszyć, a jednak działają odwrotnie: uspokajają i wyciszają. Tomik Gellner znakomicie nadaje się więc do czytania najmłodszym dzieciom; delikatny, stonowany, momentami niezwykle poetycki.

Zupełnie innej natury są dwa „upiorne” tomiki Małgorzaty Strzałkowskiej. Pierwszy z nich: „Wiersze, że aż strach!”, to prawdziwa wirtuozeria wyobraźni i języka. Roi się tu od najróżniejszych gatunkowo stworów i potworów; a mali czytelnicy przeczytać mogą m.in. o bordo mordzie, duchu ubranym w zwiewny ciuch, czterech jędrach spod Swarzędza, szarpaczu tańczącym cza-czę, szpetnej czarownicy czy strachu, który „łagodnieje i maleje”, gdy się go głaszcze za uszkiem. Także i ten tomik ma za zadanie oswajać ze strachami, ośmieszać je, jak w wierszu o zuchu, który przstraszył ducha i sam zamieszkał w zamku, czy o wspomnianym już strachu, który lubił się przytulać. Trudno nie wyczuć subtelnie zaakcentowanej funkcji terapeutycznej tomiku. Warto dodać, że niezwykle atrakcyjna jest także szata graficzna wierszy; czarne tło, negatywowe litery i oryginalne kolaże autorki nadają wydawnictwu wyrazistości i czynią z niego małe edytorskie dziełko.

Nieco inny charakter ma tomik „Straszna książka, czyli upiorna zabawa w rymy” tej samej autorki. I tutaj mnóstwo wszelkich stworów i potworów, choć celem tego zbioru jest przede wszystkim zabawa słowem. Główne źródło humoru i zabawy kryje się zaś w tym, że autorka parafrazuje wiele tekstów (na szczęście wydawcy dbają ostatnio o to, aby nie zostały całkowicie

zapomniane, ale to temat na osobny artykuł) wywodzących się z folkloru dziecięcego. Odwraca także wszelkie możliwe konwencje. Oryginalna jest także warstwa graficzna zbioru; daleka od dziecięcej estetyki, mająca za zadanie straszyć na pierwszy rzut oka, bawić jednak przy „rzutach” następnych.

Wśród wymienianych tytułów znaleźć się jeszcze może książeczka Magdaleny Mrozińskiej „Paskudki słowiańskie”. Autorka nie wymyśla tu co prawda swojego własnego panopticum, czerpie go natomiast w całości z chlubnego, bardzo fragmentarycznie wykorzystywanego w poezji dla dzieci źródła – mitologii słowiańskiej. Nie spotkałam podobnego zbioru poezji dla dzieci, który podjąłby się próby całościowego zaznajomienia małych czytelników z demonologią ludową. Mamuna, Gneciuch, Wietrznica, Kłobuk, Planetnicy, Błędnik, Jaroszek – oto bohaterowie książeczki. Sama autorka pisze o nich: *Dzisiaj wszystkie te paskudki są już na emeryturze, ale chętnie wspominają stare czasy*. Humorystyczne ry-

mowanki, choć infantyлизują mitologię ludową, przekazują jednocześnie wiele informacji o ludowych wierzeniach – i to jest zapewne główny cel tego wielce oryginalnego zbioru, zaopatrzonego zresztą w słowiczek, który dodatkowo wymienia i opisuje bohaterów rymowanek. Książeczkę tę bez wątplenia można postawić obok zbiorów,

które „trochę straszą, trochę śmieszają”, a na pewno bawią wszystkie grupy czytelników.

Oczywiście tych kilka tytułów nie wyczerpuje tematu. Jest ich na rynku znacznie więcej. Wydawnictwo Wilga wydaje na przykład aktualnie serię „Strachy na łańchy”, w ramach której wyszła m.in. książeczka „Jak pokonać nocne stwory”. Nie można nie odnieść wrażenia, że to swoista moda na straszanie. W tym szaleństwie jest jednak metoda. Omówione tomy nie tylko oswiają dzie-

cięce lęki, ale są przede wszystkim znakomitym treningiem wyobraźni zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych. Stanowią też ciekawy materiał do zajęć z dziećmi z wykorzystaniem przekładu intersemiotycznego. Przede wszystkim jednak, bo i z tomikami tymi najlepiej zaznajamiać dzieci w bezpiecznej przestrzeni domu, są niewyczerpanym źródłem zabawy. Pokazują też możliwości kreacyjne języka, którego bogactwo kryje się już w samych nazwach „paskudnickich” stworzeń.

Marta Wiktoria Trojanowska

Pracownik
Działu Promocji Książki i Biblioteki
MBP w Radomiu

Czytanie mimo wszystko – jak to osiągnąć?

Małgorzata Minda

Co zrobić, aby czytanie książek stało się sposobem spędzania wolnego czasu? Jak sprawić, aby lektura naprawdę konkurowała z wirtualnym światem „spotkań towarzyskich”, gier czy bezmyślnym oglądaniem telewizji?

Pytania te od wielu lat niezmiennie spędzają sen z powiek osobom zajmującym się promocją książki, biblioteki i czytelnictwa. W dzisiejszym świecie jesteśmy ciągle atakowani ogromną ilością przekazów. Ta przytłaczająca masa informacji sprawia, że łatwo możemy się pogubić. Ciężko znaleźć w nich to, co naprawdę wartościowe. Media często nie skłaniają do myślenia, podają gotowe sądy i wnioski. Trudno jest sprawić, aby dla naprawdę dużej grupy odbiorców książka mogła konkurować z takimi formami rozrywki, które są atrakcyjne i wygodne, bo nie wymagają wysiłku. Wydaje się, że specjaliści od bibliotecznej promocji osiągnęli już niemal szczyt możliwości przyciągania czytelnika do książki i biblioteki. Spotkania autorskie, wieczory poetyckie, kluby dyskusyjne, a także głośne czytanie, gry i zabawy literackie dla najmłodszych, to działania, które uwzględniają potrzeby różnych odbiorców i znajdują się w programie niemal każdej placówki bibliotecznej. Bibliotekarze dwoją się i troją, aby złamać stereotyp biblioteki jako miejsca, w którym wieje nudą, a ich samych jako osób nieciekawych, pozbawionych poczucia humoru i niechętnych do działania. Coraz częściej wychodzą z magazynów i bibliotecznych zakamarków, aby pokazać, że istnieją, są otwarci. W ten sposób powstają bardzo ciekawe inicjatywy.

Na szczególną uwagę zasługują te skierowane do młodych ludzi, ponieważ wykorzystują dobrze znane im nowoczesne technologie. Profile biblioteczne na popularnych portalach

społecznościowych to w dzisiejszych czasach niemal obowiązek. Bibliotekarze zamieszczają w sieci filmy poświęcone działalności bibliotek, dokumentują biblioteczne wydarzenia, tworzą portale, reklamowe animacje, udzielają się na forach, piszą blogi, inicjują happeningi.

Okazuje się jednak, że to ciągle za mało. Trudno przebić się przez gąszcz „pochlaniaczy” wolnego czasu, którego mamy coraz mniej. Powstają więc kolejne nowe przedsięwzięcia. Nawet takie, które wydawałoby się, że mają niewiele wspólnego z czytelnictwem, chociaż... może. Sesje zdjęciowe atrakcyjnych bibliotekarek, biblioteczne kalendarze czy śmieszne animacje ocieplają wizerunek instytucji i jej pracowników, stawiając ich w innym świetle. Pokazują, że to osoby przebojowe, z pasją, którą chcą dzielić się z innymi. Obserwując te działania nasuwa się więc pytanie, co jeszcze trzeba zrobić, aby propozycje bibliotek były na tyle atrakcyjne, żeby można było dostrzec je wśród zalewającej nas fali pomysłów spędzenia wolnego czasu. Czy wszystkie przebieranki, sesje, sztuczki i zabawy to właściwa droga promocji czytelnictwa? Czy o to chodzi? Co trzeba będzie wymyślić w przyszłości, aby być widocznym i zwrócić uwagę potencjalnego klienta biblioteki?

I znów cała masa pytań, na które trzeba umieć znaleźć odpowiedź, jeśli chce się, aby biblioteka była dostrzegana, szła z duchem czasu, konkurowała z innymi o uwagę odbiorców. Jestem pewna, że tym razem również się to uda, bo bibliotekarze potrafią odnaleźć się w każdej rzeczywistości i wykorzystywać dane im szanse.

Autorka
Pracownik

Wypożyczalni dla Dzieci MBP w Radomiu

80 lat biblioteki w Chlewiskach – rys historyczny

Maria Świdzińska

Gminna Biblioteka Publiczna w Chlewiskach została utworzona w 1933 roku przez władze powiatowe w Końskich, dzięki pieniądзом pochodzącym z Powiatowego Funduszu Upamiętnienia Dziesięciolecia Niepodległości Polski. Nowo utworzonej instytucji został nadany statut i regulamin. 11 marca 1934 roku została poświęcona.

O początkach działalności GBP w Chlewiskach mówią zapisy w kronice, prowadzonej w latach pięćdziesiątych ubiegłego stulecia przez Władysława Stępień, a także kronika Szkoły Podstawowej w Chlewiskach. Biblioteka od chwili powstania do 1946 roku mieściła się bowiem w budynku szkoły podstawowej przy ul. Szkolnej. Dużo starań w założenie biblioteki włożył kierownik szkoły Artur Notz, uczący w szkole od 1921 roku. Wypożyczeniem książek z jej zbiorów zajmowali się nauczyciele – tak przekazuje pisząca kronikę biblioteki Władysława Stępień. Informuje też, że nie wiadomo jaki był na początku „stan czytelników”. Podaje, że w grudniu 1935 roku księgozbiór liczył 1755 tomów, a w 1938 - 1372 tomy. Było 160 zapisanych czytelników, a roczna liczba wypożyczeń wyniosła 1180 woluminów.

W latach międzywojennych biblioteka kupowała książki z własnego dochodu. Czytelnicy za korzystanie z biblioteki wnosili opłaty: 5 groszy miesięcznie od dziecka i 10 groszy miesięcznie od dorosłego czytelnika. W tym też czasie utworzono cztery filie: W Rzuconowie, Rusinowie, Hucie i Jablonicy. Biblioteka przekazała filiom 175 tomów ze swojego księgozbioru. Lata wojny dały się we znaki młodej

bibliotece. Wobec zajęcia szkoły przez wojsko niemieckie, nauczyciele zabezpieczyli księgozbiór, lokując go na strychach, w mieszkaniach prywatnych. Wiele książek Niemcy spalili. W Polsce Ludowej, wkrótce po zakończeniu działań wojennych, został podjęty trud odbudowy sieci bibliotecznej w gminie. W 1946 roku biblioteka została przeniesiona do pomieszczeń w budynku zabytkowego pałacu Odrowążów, gdzie mieściła się do roku 1955. Księgozbiór liczył wówczas 2351 tomów, a czytelników zanotowano 100. Kierowniczką Gminnej Biblioteki Publicznej była wówczas Czesława Humska – żona kierownika szkoły. Wcześniej książki wypożyczała nauczycielka Helena Goździk. W latach 1953-1977 kierowniczką biblioteki była wspomniana wcześniej Władysława Stępień. Stan księgozbioru w 1955 roku liczył 2225 tomów i zapisano 500 czytelników. W 1955 roku Biblioteka została przeprowadzona do budynku Gminnej Rady Narodowej przy ul. Czachowskiego. Jest to ten sam budynek, w którym dzisiaj znajduje się siedziba samorządowych władz gminy. Działała tam do 1968 roku. Budynek wymagał remontu, dlatego została przeniesiona do prywatnego domu Bogdana Kmiecica przy ul. Czachowskiego, gdzie zajmowała jedno pomieszczenie. W 1960 roku posiadała 4081 książek, zapisano 492 czytelników, a liczba wypożyczeń wyniosła 7030. Natomiast w 1970 roku księgozbiór liczył 8006 woluminów, czytelników było 605 i wypożyczono 8902 książki.

W latach 1971-1987 biblioteka zajmowała dwuizbowy lokal w domu państwa Tom-

Było oficjalnie

czyków przy ul. Kościelnej. Kierowała nią do 1981r. Krystyna Młynarczyk (obecnie Brzozowska). W latach 1982-1991 kierowniczką była Zofia Kurek. Po jej odejściu na emeryturę funkcję tę objęła Maria Świdzińska i pełniła ją do roku 1998.

Sytuacja biblioteki zmieniła się w 1986 roku, kiedy to naczelnik Gminy Chlewiska Decyzją nr 3 z 15.04.1986r. przekazał Gminnej Bibliotece Publicznej budynek po byłym ośrodku zdrowia. Remont finansował Urząd Wojewódzki w Radomiu. Oddany do użytku czytelników piętrowy budynek liczył 155m² powierzchni.

Nowe warunki lokalowe spowodowały rozbudowę struktury organizacyjnej biblioteki. Na parterze znajdowała się Wypożyczalnia dla Dorosłych, prowadzona przez Barbarę Gawin, a na piętrze Oddział dla Dzieci kierowany początkowo przez Marię Świdzińską, później przez Iwonę Kuszał oraz Czytelnia, w której pracowała Wiesława Strzelecka. Biblioteka zatrudniała pomoc biblioteczną – sprzątaczkę. Były to kolejno: Teodora Barszcz i Anna Janas.

Przekazanie bibliotece samodzielnego budynku miało olbrzymie znaczenie dla miejscowego środowiska i ówczesnych władz gminnych. Otwarcie biblioteki połączone z obchodami 55-lecia jej istnienia. Uroczy-

stość odbyła się 31maja 1988 roku. Obecni byli: naczelnik gminy Jan Czubak, sekretarz gminy Dorota Grabowska, dyrektor Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Radomiu Jan Ślizak, dyrektorzy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Radomiu Czesław T. Zwolski, Danuta Tomczyk, dyrektorka MGBP w Szydłowcu Lidia Lisak- Ruzik wraz z instruktorkami i bibliotekarkami: Reginą Przusuchą, Iadwigą Niewadziusz, Grażyną Tyszer, Grażyną Berus. Obecni byli także przedstawiciele miejscowych zakładów pracy oraz komendant MO. Uczestniczyli w tej uroczystości też kierownicy bibliotek gminnych z powiatu szydłowieckiego (Jastrząb, Mirów, Orońsko) i pracownice biblioteki, prowadzące filie i punkty biblioteczne w tutejszej gminie.

W 1980 roku księgozbiór liczył 37090 woluminów, czytelników zapisano 2070 i wypożyczono 43085 książek. Po dziesięciu latach liczba woluminów, posiadanych przez bibliotekę, wzrosła do 47648 woluminów, liczba czytelników i wypożyczeń pozostała na tym samym poziomie.

W 1997 roku Rada Gminy Chlewiska podjęła uchwałę o włączeniu GBP w strukturę Gminnego Ośrodka Kultury i jej przeniesieniu do jego pomieszczeń przy ul. Czachowskiego 54. Zabytkowy budynek, w którym mieściła się biblioteka został sprzedany.

... i słodko

W GOK-u dla biblioteki przeznaczono 3 pomieszczenia na piętrze o powierzchni 80m². W 2011 roku po remoncie budynku i wykonaniu ekspertyzy wytrzymałości stropu, zbiory biblioteczne musiały zostać przeniesione na parter i zlokalizowane na powierzchni 60 m², gdzie biblioteka funkcjonuje do dzisiaj. Przy budynku został dobudowany podjazd dla niepełnosprawnych. Stan księgozbioru w 2000 roku wynosił 24608 woluminów, z biblioteki korzystało 602 czytelników, którzy wypożyczyli 11496 książek.

W ciągu 80 lat swojego istnienia biblioteka w Chlewiskach 8 razy zmieniała siedzibę. Najczęściej były to stosunkowo skromne pomieszczenia. Mimo trudnych warunków lokalowych biblioteka działała bardzo aktywnie. Prowadziła różnorodne formy pracy z czytelnikiem: konkursy literackie, zgaduj – zgadule, quizy, lekcje biblioteczne, konkursy recytatorskie, konkursy plastyczne, konkursy ortograficzne, konkursy sztuki epistolarnej. Wspólnie z GOK-iem organizowała wystawy, spotkania autorskie, cykl spotkań głośnego czytania, pogadanki, prelekcje, zajęcia dla dzieci w okresie ferii i wakacji, uczestniczyła w Narodowym Czytaniu.

Stan księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej w Chlewiskach na koniec 2013r. wynosił 19 153 wol. Dorośli mieli do dyspozycji

12 322 wol., w Oddziale dla Dzieci znajdowało się 6 831 wol. Zarejestrowano 366 czytelników, w tym 185 dorosłych i 181 dzieci. Wypożyczono 5805 książek - 3919 dla dorosłych i 1886 dziecięcych.

Struktura organizacyjna Gminnej Biblioteki Publicznej w Chlewiskach na przestrzeni lat kształtowała się następująco: Biblioteka w Chlewiskach obsługiwała cztery punkty biblioteczne. W Koszorzowie (prowadziła) Maria Rusek (Olszyna), w sąsiednim Stanisławowie (Maria Mosiołek i Maria Erbel), w Woli Zagrodniej (Krystyna Słoń), w Zalaui (Joanna Krupa).

Filia biblioteczna w Hucie została założona w 1953r., uległa likwidacji w 1992r, Pracowały tam: Wiesława Bugajska, Krystyna Młynarczyk, Maria Świdzińska, Zofia Kurek, Jolanta Fijałkowska, Małgorzata Zep (obecnie Piątek), Dorota Kaleta-Szymkiewicz, Bożena Świercz (obecnie Kołodziej), Wiesława Strzelecka, Maria Biegaj. Punkty biblioteczne podlegające tej filii znajdowały się w: Aleksandrowie (obsługiwała Maria Garbacz obecnie Sunder), Budkach (prowadziły Halina Kamińska, a po niej Henryka Rycerska), Leszczynach (Irena Piątek), Majdankach (Dorota Serek).

Filia w Ostalowie została założona w 1958r., uległa likwidacji w 1991r. Osoby pracujące w filii: Stanisława Łabęcka (Grusz-

czyńska), Danuta Tarka, Halina Markiewicz, Wiesława Kasprzyk (Smal), Elżbieta Krupa, Barbara Kowalik (Gawin), Dorota Berus (Kijak). Filii podlegały punkty biblioteczne w: Broniowie (obsługiwały: Łucja Tomczyk, Krystyna Lewirowska, Beata Szewczyk) w Ostalówku (Anna Karczewska obecnie Miernik), w Sulistrowicach (Maria Rejczak).

Filia biblioteczna w Pawłowie powstała w 1962 roku. Jest to jedyna filia działająca do chwili obecnej. Pracowały w niej: Zofia Jesiorowska, Ewa Cieślak, Bożena Kołodziej. Od 1992 roku czytelników tej filii obsługiwały Iwona Kusztal, Barbara Gawin, Maria Świdzińska. Filia posiadała dwa punkty biblioteczne: w Cukrówce (prowadzony przez Krystynę Bębenek) i w Krawarze (prowadzony przez Annę Michalską). Na koniec 2013 roku księgozbiór filii liczył 6507 wol. Obsługiwała 57 osób w tym 35 dzieci i 22 dorosłych. Odnotowano 605 wypożyczeń.

Filia biblioteczna w Skłobach została założona w 1958 roku w Stefankowie. W 1978 roku została przeniesiona do budynku starej szkoły w Skłobach. Zlikwidowano ją w 1996 roku. Pracowały tam: Helena Prus, Teresa Sykuła, Anna Florczyk, Dorota Kijak, Anna Grzyb. Filia posiadała trzy punkty biblioteczne: W Stefankowie (prowadziła Helena Prus, Małgorzata Gala), w Skłobach Górcie (Elżbieta Twardowska), w Nadolnej (Wanda Święcicka).

W Gminnym Ośrodku Kultury w Chlewiskach dnia 24 października 2014r. miłośnicy książki i czytelnictwa świętowali jubileusz 80-lecia działalności Gminnej Biblioteki Publicznej. Z okazji jubileuszu Marszałek Województwa Mazowieckiego Adam Struzik za wybitne zasługi oraz całokształt działalności na rzecz województwa mazowieckiego odznaczył bibliotekę Medalem Pro Mazovia.

W uroczystym spotkaniu uczestniczyli bibliotekarze z regionu radomskiego, po-

wiatu szydlowieckiego, były pracownice GBP w Chlewiskach, miejscowi działacze kultury, dyrektorzy szkół, czytelnicy, samorządowcy. Obecna również była przedstawicielka Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu Zofia Nogaś, wicestarosta Roman Woźniak, kierownik Biblioteki Powiatowej Agnieszka Chalastra oraz wójt gminy Chlewska Krzysztof Adamczyk. Podziękowania za upowszechnienie książki i czytelnictwa w okresie 1945-2014 otrzymali: Zofia Kurek, Dorota Kijak, Marta Biegaj, Wiesława Strzelecka, Bożena Kołodziej, Dorota Kaleta Szymkiewicz, Małgorzata Piątek, Jolanta Fijałkowska, Krystyna Brzozowska, Jolanta Wieczorek-Prus, Iwona Kusztal, Barbara Gawin, Maria Świdzińska.

Podziękowania oraz nagrody książkowe z rąk wójta gminy otrzymali także wolontariusze i sojusznicy biblioteki: Aleksandra Erbel, Teresa Barbara Marciniak, Wiesława Wójcik, Małgorzata Stępień, Marta Tomczyk, Karolina Dumin, Małgorzata Zdziech.

Dyplomy oraz nagrody książkowe wręczone zostały darczyńcom: Dorocie Żmudzie i Agnieszce Nowakowskiej.

Dyplomami uznania i nagrodami książkowymi nagrodzeni zostali najaktywniejsi czytelnicy.

Nagrodami pieniężnymi i listami gratulacyjnymi wójt nagroził obecne pracownice biblioteki: Barbarę Gawin i Marię Świdzińską.

Podczas uroczystości wręczono również nagrody laureatom konkursu na Exlibris Gminnej Biblioteki Publicznej w Chlewiskach.

Historię GBP w Chlewiskach przypomniał dyrektor GOK-u Andrzej Szymon Woda i bibliotekarka Maria Świdzińska.

Maria Świdzińska
Starszy bibliotekarz
GBP w Chlewiskach

Nie tylko jeden uśmiech

Ilona Michalska-Masiarz

Wiosną tego roku Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich ogłosiło ogólnopolski program grantowy „Wizyta za jeden uśmiech. Przyjedź, zobacz, działaj”. Konkurs skierowany był do bibliotek publicznych z miejscowości liczących nie więcej niż 20 tysięcy mieszkańców, które uczestniczyły w Programie Rozwoju Bibliotek lub brały udział w projekcie „RozPRACUJ to z biblioteką”, a także dla bibliotek, których pracownik uczestniczy w sieci LABIB. Nagrodą było sfinansowanie wizyty studyjnej dla bibliotekarzy pracujących w bibliotekach o podobnym charakterze z terenu danego regionu. Projekt wraz z SBP współorganizowany był przez Programu Rozwoju Bibliotek, którego realizatorem jest Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Grantobiorca zobowiązany był tak przygotować wizytę, by jej uczestnicy mogli podpatrzeć to, co najlepsze w jego działalności z zakresu świadczenia usług dla różnych grup mieszkańców, bądź zarządzania biblioteką i rozwoju zawodowego jej pracowników.

Na naszym terenie (dawnego województwa radomskiego) taki grant zdoby-

ła Gminna Biblioteka Publiczna w Przytęku (powiat Zwoleń). Projekt zatytułowany został BIBLIOTEKA - KAPITAŁEM NOWOCZESNEGO SAMORZĄDU, a jego głównym tematem było pozyskiwanie środków zewnętrznych przez małe biblioteki publiczne.

Koleżanki dążyły do tego, aby przedstawić dobre praktyki, wymienić doświadczenia i podzielić się swoimi umiejętnościami pozyskiwania dodatkowych środków na działalność. Dlatego też w programie wizyty studyjnej, która odbyła się 3 października, znalazły się: wystąpienie dyrektora GBP Moniki Krześniak, która prezentowała swoje projekty dofinansowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz prezentacja przedstawiciela Lokalnej Grupy Działania „Dziedzictwo i rozwój”, dotycząca rozdysponowania pieniędzy, które pozyskano w 2014 r. ze środków LEADER. Warto zauważyć, że do LGD „Dziedzictwo i rozwój” należą także 2 gminy z terenu powiatu radomskiego: Ilża i Jedlnia-Letnisko, a Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Ilży pozyskała nawet z LGD fundusze, m.in. na wydanie książki Łukasza Ba-

Podczas obrad

buli „Kapliczki, figury i krzyże przydrożne gminy Iłża : album – przewodnik”.

W spotkaniu wzięło udział dwadzieścia bibliotekarek z bibliotek powiatu zwoleńskiego, z Iłży, Szydłowca, Mirowa, Klwowa, Borkowic, Magnuszewa i Kozienic. Zaproszony został również przedstawiciel lokalnych struktur Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, tj. Przewodnicząca Zarządu Oddziału SBP w Radomiu Ilona Michalska-Masiarz, której zadaniem było zaprezentowanie możliwości włączenia się w działania stowarzyszenia.

Koleżanki z Przyłęka chciały także pochwalić się tym, czym żyją w swojej pracy. A środki przez nie pozyskiwane w ramach różnych projektów przeznaczone były m.in. na promowanie zapomnianych rzemiosł, rozwój kół gospodyń wiejskich czy zespołów ludowych. Stąd w programie wizyty studyjnej znalazły się warsztaty rękodzielnicze z lokalną artystką, która usiłowała nauczyć nas plecienia wiklinowych grzechotek, oraz występ zespołu ludowego „Grabownianki”.

Ciekawym doświadczeniem było także zwiedzanie terenu budowy nowej sie-

dzi by przyłękskiej biblioteki. GBP pozyskała dofinansowanie na ten cel w wysokości 1 875 tys. złotych ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Powstaje nowoczesna placówka o powierzchni 700 m², w której nie zabraknie miejsca na wypożyczalnię dla dzieci i dorosłych, czytelnie komputerowe, sale konferencyjno-wystawiennicze, zaplecze socjalne, i która będzie posiadała udogodnienia dla niepełnosprawnych. Budowa ma być ukończona w czerwcu 2015 roku.

Gratulujemy Koleżankom dotychczasowych sukcesów i życzymy niesłabnącej energii, świetnych pomysłów i pomyślności w ich realizowaniu. A jeżeli kolejne działania będą podejmowane z takim zaangażowaniem i profesjonalizmem, z jakim przebiegła „Wizyta za jeden uśmiech”, to z całą pewnością tak się stanie.

Ilona Michalska-Masiarz

Przewodnicząca
Zarządu Oddziału SPB w Radomiu

Z dziejów radomskiego bibliotekarstwa

Biblioteka Zakładowa Radomskich Zakładów Przemysłu Skórzanego „Radoskór”

Marta Wiktoria Trojanowska

Można śmiało stwierdzić, że ulica Domagalskiego w Radomiu była i jest ulicą bibliotek. Na przestrzeni lat mieściło się na niej aż pięć bibliotek, z czego trzy z nich funkcjonują do tej pory. Zaraz na początku ulicy, pod numerem 2, miała swoją siedzibę do początku lat 90. Biblioteka Związkowa Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego ZNTK. Kilka numerów dalej, pod 7, znajdowała się Biblioteka Zakładowa Radomskich Zakładów Przemysłu Skórzanego „Radoskór”. Nie ma już dziś po nich śladu, a na miejscu budynków „Radoskóru” wybudowano kompleks Wyższej Szkoły Handlowej, pod numerem 7A natomiast nowoczesną bibliotekę uczelni. Nieco dalej, pod numerem 13a, mieści się do dzisiaj filia nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej, a od 1985 roku także filia nr 17. Cofnijmy się jednak ponownie na Domagalskiego 7. To w magazynie nowoczesnego budynku biblioteki WSH znalazłam kilka książek ze starymi numerami inwentarzowymi oznaczonymi pieczęcią Radoskóru.

Biblioteka Zakładowa Zakładu Przemysłu Skórzanego „Radoskór” została założona w 1942 roku. Niestety nie dotarłam do informacji, gdzie znajdowała się jej wcześniejsza siedziba, zanim księgozbiór został ulokowany przy ul. Domagalskiego, obok budynku Dyrekcji – jak informują autorzy *Informatora dla nowo przyjmowanych Radoskór*, wydane w 1985 roku (oprac.

Julian Żołyniak, Jerzy Furga). W publikacji tej znajduje się reprodukcja kolorowej fotografii, przedstawiająca uśmiechniętą bibliotekarkę dumnie prezentującą półki z kolorowymi grzbietami książek. Zdjęcie zdaje się zachęcać do wizyty w przytulnym wnętrzu. W rzeczywistości jednak warunki, w jakich znajdował się księgozbiór zakładu, były nieco inne. Jeszcze po latach sytuację biblioteki „Radoskóru” wspominała Pani Maria Bujala, kierowniczka Biblioteki ZNTK: *Warunki okropne, wilgoć do połowy okien, smród*. O fatalnych warunkach mieszczącej się na 72m² biblioteki można także kilkakrotnie przeczytać w sprawozdaniach z wizytacji służbowych pracowników WBP do biblioteki. W 1984 roku instruktorka apelowała: *Potworne warunki lokalowe, ciasnota – grzyb – książki nie mieszczą się na regałach, a nowych nie ma gdzie wstawiać, szczury „urzędują” w pomieszczeniach, nadgryzając książki i dokumentację. (...) W roku ubiegłym częściowo odnowiono pomieszczenie czytelnia, ale na radykalną zmianę nie zanoś się*. Choć pięć lat wcześniej: *bibliotekarki pomimo trudnych warunków lokalowych starały się zwrócić uwagę na wygląd estetyczny biblioteki. Zakupiono częściowo nowy sprzęt biblioteczny, zmieniono ustawienie regałów na bardziej funkcjonalne i ułatwiające pracę*, sytuacja biblioteki nie zmieniła się do samego końca. Na początku lat 90. były plany przeniesienia

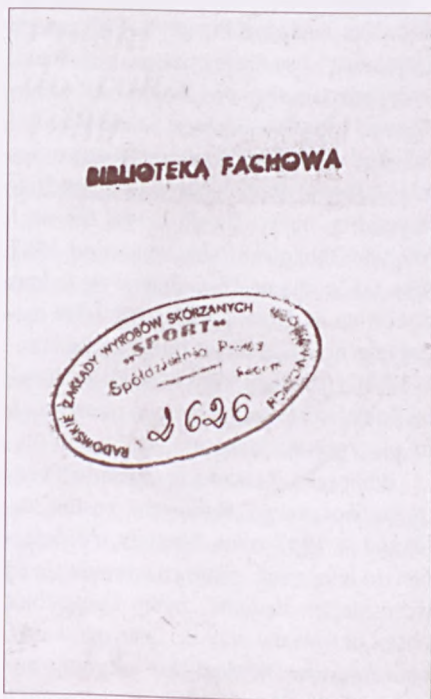

księgozbioru do większych pomieszczeń, zajmowanych przez dział socjalno-bytowy. Nie doszły one jednak do skutku, a w 1993 roku, gdy ważyły się losy biblioteki, w sprawozdaniu z wyjazdu służbowego można było przeczytać: *Obecne warunki lokalowe biblioteki urągają książce polskiej. Panujący grzyb, (nieczytelne) się podłoga, ciasno, brudno, od wielu lat nie remontowano pomieszczenia (czuć stęchlizną)*. Nieco humorystycznie o sytuacji biblioteki pisano na łamach *Radomskiego Echa Skórzanych* w nr 5 z 1984 r.: *Niewielki pokój. Książki piętrzą się jedne na drugiej, zawałają biurka i podłogę. Wskazana jest odpowiednia koordynacja ruchów, by nie potknąć się o leżące woluminy i nie wylądować nagle pod nimi. Oto pomieszczenie biblioteki zakładowej. Ale to nie wszystko, książek wciąż przybywa i w niedalekiej przyszłości może dojść do absurdałnej sytuacji: bibliotekarki będą pracować na zewnątrz, a książki dla czytelników wylawiać specjalną siecią*.

Mimo tak trudnych warunków biblioteka nie tylko funkcjonowała, nie tylko notowała z roku na rok coraz większy wzrost czytelnictwa, ale także systematycznie rozwijała księgozbiór. W latach siedemdziesiątych (nie dotarłam do wcześniejszych danych) księgozbiór wzrastał średnio o około 1000 woluminów rocznie. W 1973 roku biblioteka posiadała 11 078 woluminów przy liczbie czytelników 2 208; w 1976 roku: 14 577, przy liczbie czytelników 1442; w 1979 roku: 16 713; w 1980 roku: 20 765 (w tym 4 964 pozycje z biblioteki technicznej), w 1985 roku: 18 798; w 1987 roku: 19 997; w 1990 roku: 21 882; w 1991 roku: 21 884; w 1992 roku: 21 903 (przybyło tylko 75 książek); w 1993 roku: 21 909 (nie przybyła żadna książka). Warto dodać, że w 1984 roku pracownicy biblioteki oddali

481 woluminów do domu starców. Oddano także książki do domu dziecka. Darowizny te były spowodowane najprawdopodobniej właśnie tym, że lokal nie był w stanie pomieścić całości księgozbioru. Książki przestano kupować dopiero w latach 90. W 1995 roku brakowało środków finansowych na działalność i zakupy. Naprawiano wtedy jedynie zniszczone woluminy.

Zachował się dokument z 1977 roku pokazujący ciekawą strukturę 1662 czytelników korzystających z biblioteki. Warto przytoczyć ją w całości: pracownicy fizyczni - dorośli: 302, młodzież: 679 (w tym kobiet 981); pracownicy umysłowi - dorośli: 194, młodzież: 66 (w tym kobiet 260), ZSS (Zasadnicza Szkoła Skórzana, biblioteka współpracowała ze szkołą i na jej tere-

Pieczęć biblioteki z numerem inwentarzowym

nie również pozyskiwała czytelników): 174, dzieci do 1963 roku: 44 (dzieci z przyzakładowego przedszkola przychodziły zwiedzać bibliotekę), emeryci i renciści: 47, niezatrudnieni: 45. Warto dodać, że stosunek czytelników do załogi wynosił 25%.

Oprócz biblioteki zakładowej na terenie zakładu funkcjonowała także, wzorem innych zakładów, biblioteka techniczna, która w 1974 roku została połączona z zakładową. I także wzorem innych wielkich zakładów przemysłowych biblioteka posiadała punkty biblioteczne na terenie zakładu. Ich ilość zmieniała się z upływem lat, ale w dokumentach odnaleźć można wzmianki o punktach ulokowanych w: Nowej Garbarni, Garbarni nr 6 i Hotelu Robotniczym (ortografia zgodna z zachowanymi dokumentami), Zakładach Rymarskich oraz na wczasach i koloniach (punkty okresowe). O utworzeniu jednego z punktów bibliotecznych przeczytać można w *Radomskim Echu Skórzanych* (1969, nr 5): *Obecnie działacze związkowi zakładu nr 2 w czynie społecznym uporządkowali książki. Obłożono je w estetyczny papier, założono katalog. Jednym słowem wszystko jest gotowe do tego, by pracownicy mogli korzystać z posiadanych przez zakład książek*.

Pierwszym kierownikiem biblioteki był Mieczysław Grabowski, potem opiekę nad księgozbiorem objęła Halina Pitera, wieloletnia bibliotekarka, która pracowała w Radoskórzu aż do odejścia na emeryturę. Ostatnim kierownikiem była Jolanta Krawczyk. Kierownicy i pracownicy nie ograniczyli swojej pracy do opieki nad księgozbiorem. Biblioteka aktywnie uczestniczyła w życiu kulturalnym zakładu i miasta, podejmowała różnorodne działania kulturalne, podobnie jak inne biblioteki największych radomskich zakładów. Obchodzono

Dni Kultury, Książki i Prasy (w numerze 13 *Radomskiego Echa Skórzanych* z 1977 roku zachowała się reprodukcja fotografii z kiermaszu, akcentując to dlatego, że ze świecą szukać dzisiaj dokumentacji fotograficznej zakładowych bibliotek), organizowano spotkania autorskie (wymienić tu warto: m.in. spotkanie z Hanną Ogożowską (1977), Honoratą Chróścielewską (1977), Janem Namumiukiem (1978), Tadeuszem Mocarskim (1979), Bohdanem Pasternakiem (1986) czy Markiem Rymuszko (1987), aranżowano wystawy tematyczne, kąciki książki (kiermasze odbywały się m.in. na stołówce; kąciki książki zakładano m.in. na sali śniadań), wywieszano plansze z nowościami wydawniczymi, prowadzono przez radiowęzeł audycje na temat książek. Współpracowano także z przyzakładowym przedszkolem w organizacji konkursów dla dzieci. Organizowano spotkania z czytelnikami „z najdłuższym stażem”.

Warto zaznaczyć, że biblioteka prężnie współpracowała z gazetą *Radomskie Echo Skórzanych*. Na jej łamach omawiano np. nowości książkowe (por np. nr 13/1978) czy też rozliczano się z czytelnikami przetrzymującymi książki. W numerze 27 z 1974 roku bibliotekarki grożą nawet ponownym opublikowaniem nazwisk dłużników na łamach gazety, bo: *Wszyscy ci dłużnicy zostali „wywieszeni” na terenie całego zakładu pracy. Niestety, nawet to publiczne wytykanie kolekcjonerów cudzych książek nie odniosło spodziewanego skutku. Najciekawszą i jednocześnie najbardziej specyficzną, mówiącą wiele o tamtych czasach formą współpracy biblioteki z gazetą zakładu, była organizacja okolicznościowych konkursów czytelnicznych. Polegały one na przedrukowaniu na łamach *Echa* zestawów pytań, na które należało odpo-*

Pieczęć biblioteki

BIBLIOTEKA
„RADOSKÓR”

Pieczęć biblioteki

wiedzieć pisemnie w oparciu o podaną literaturę i odpowiedzi te dostarczyć do biblioteki. Konkursowe pytania przedrukowywane były m.in. w nr 22/1977, 4/1978, 16/1978, 19/1978, 18/1980, 6/1984. Dotyczyły różnej, często okolicznościowej tematyki i cieszyły się dużą popularnością. Dla przykładu: ogłoszony na łamach gazety w 1976 roku (nr 23) doroczny konkurs „Bliżej Książki Współczesnej” polegał na przeczytaniu przynajmniej trzech książek z podanego zestawu, zaznaczeniu tej, którą uczestnicy uznali za najciekawszą, dołączeniu uzasadnienia i złożeniu w bibliotece. Co ciekawe, oddanie do biblioteki recenzji książki owocowało (UWAGA!!!)... wolnym i samodzielnym dostępem do regałůw do połowy następnego roku (biblioteka nie posiadała wolnego dostępu). Kolejną specyficzną formą popularyzacji czytelnictwa były tzw. współzawodnictwa czytelnicze między oddziałami zakładu. Miały na celu m.in. werbowanie nowych czytelników. Trudno nie uśmiechnąć się, czytając dzisiaj sprawozdania z przebiegu tych działań. Ot np.: *„Dużą inicjatywą wykazała się także Zofia Pacuszkó, która „zlikwidowała” jedyne „dłużnika” ze swego oddziału (1977, nr 11).*

*

Biblioteka działała i mimo trudności lokalowych była integralną częścią „Radoskó-

ru”, ale spotkał ją taki sam los, jak pozostałe biblioteki zakładowe. Po latach na miejscu zakładu wybudowano nowoczesny kompleks uczelni, a o działalności biblioteki mówią już tylko pożółkłe karty starych dokumentów, do których nikt nie zagląda. A co stało się z jej księgozbiorem? Prawdopodobnie założyciele Wyższej Szkoły Handlowej przejęli część księgozbioru obu bibliotek (zakładowej i fachowej) podczas zajmowania dawnych budynków „Radoskóru”. Księgozbiór przeleżał w jednym z budynków uczelni (dawny budynek B). Jeden z byłych pracowników WSH, wcześniej bibliotekarz, potem kierownik wydawnictwa, Kamil Kornacki, opowiadał mi, że pamięta selekcję ocalałych książek, która miała miejsce około 2005 roku. Było ich wówczas na oko około 5 tysięcy. Przeważająca część książek (oprócz beletrystyki głównie zdezaktualizowane tytuły z biblioteki technicznej) została przeznaczona na przymiary. Wywiezienie na makulaturę resztek księgozbioru biblioteki Radoskóru starczyło na... dwie butelki wódki dla portiera – i to był faktyczny, smutny i groteskowy jednocześnie koniec biblioteki.

To, co zachowano w magazynie lub co zostało włączone do księgozbioru biblioteki WSH, ulegało stopniowej selekcji w późniejszych latach. Prawdopodobnie i tych kilka ocalałych egzemplarzy, które jakiś czas temu widziałam w magazynie nowoczesnej biblioteki, pochłonie kolejna selekcja księgozbioru.

Marta Wiktoria Trojanowska

Pracownik

Działu Promocji Książki i Biblioteki
MBP w Radomiu

Co nowego w SBP

Jesienne spotkanie władz Okręgu Mazowieckiego

Mariola Turek, Alicja Śliwa

13 października 2014 roku członkinie Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Radomiu, Alicja Śliwa i Mariola Turek były uczestniczkami cyklicznego posiedzenia Zarządu Okręgu Mazowieckiego SBP i Okręgowej Komisji Rewizyjnej.

Spotkanie odbyło się w siedzibie Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy z udziałem przewodniczących i skarbników. Zebranie prowadziła Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska przewodnicząca ZOM SBP.

Omówiono nowe zasady księgowości SBP oraz sporządzania sprawozdań finansowych.

Od 2013 roku sprawozdawczość finansowa prowadzona jest w Excelu. W związku z tym koleżanka Anna Wołodko – skarbnik ZOM SBP wyjaśniała wszelkie błędy i nieścisłości, udzielała porad. Podsumowała również dotychczasową działalność finansową.

Przewodnicząca Okręgowej Komisji Rewizyjnej przedstawiła uwagi dotyczące prac Komisji Rewizyjnych Oddziałów. Zwróciła uwagę, że sprawozdania powinny zawierać całość informacji nt. działalności, a nie tylko finansów.

Następnie Przewodnicząca ZOM SBP omówiła instrukcję archiwalno-kancelaryjną dla Zarządów Okręgów, Oddziałów i Kół oraz jednolity wykaz akt SBP. Dokumenty te drogą elektroniczną otrzymały wszystkie oddziały.

Po przedstawieniu instrukcji głos zabarała Pani Janina Jagielska – członek honorowy SBP. Jest ona, wraz z Ewą Stachowską- Musiał, współautorką instrukcji. Poruszano problemy przechowywania i archiwizowania dokumentów z lat ubiegłych. Zastanawiano się czy powinny one być przechowywane w archiwach państwowych danego miasta czy w archiwach zakłado-

wych. Oddział przy MBP w Radomiu jest w dobrej sytuacji, ponieważ biblioteka w Radomiu posiada archiwum zakładowe, w którym za zgodą dyrektora możemy przechowywać dokumenty.

Kolejnym punktem spotkania była dyskusja nad problemami pozyskiwania młodych bibliotekarzy do działalności w stowarzyszeniu. Każdy z oddziałów miał możliwość wypowiedzieć się w tej kwestii. Problem ten dotyczy nie tylko naszego oddziału. Wyjątkiem jest oddział w Ostrołęce. Z podziwem słuchałyśmy o kondycji finansowej i liczebności członków oraz działalności tego oddziału. Ważną rzeczą jest uaktualnianie bazy członków i weryfikowanie jej raz do roku według instrukcji, oraz uzupełnianie jej o odznaczenia, medale i nagrody otrzymane przez członków za różnorodną działalność społeczną.

Niezwykle istotną sprawą jest prowadzenie przez administratora bazy zmarłych bibliotekarzy.

Na zakończenie spotkania poruszony został problem dotyczący zasad przeprowadzania Konkursu „Mazowiecki Bibliotekarz Roku”. Dyskutowano nad zmianami w skomplikowanym systemie głosowania.

Powołano nieformalny zespół doświadczonych bibliotekarzy do uproszczenia i przejrzystości regulaminu. Z oddziału radomskiego do zespołu zgłoszona została Teresa Majdak. Kandydatura koleżanki wzbudziła ogólną akceptację.

Następne spotkanie i kontynuacja tematów nastąpi na spotkaniu w grudniu br.

Mariola Turek

Sekretarz Zarządu Oddziału SBP w Radomiu

Alicja Śliwa

Skarbnik Zarządu Oddziału SBP w Radomiu

Wypożyczalnia dla Dzieci

Małgorzata Minda

FRĄCZEK Agnieszka. Złap byka za rogi, czyli półżartem o pułapkach językowych. - Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2014. - 46 s.; cena 22,90

Agnieszka Frączek w swojej najnowszej książce zachęca czytelników do polowania na byki. Tak, to nie pomyłka! Na kartach książeczki zgromadziła ich całkiem pokaźne stadko. Tylko jak polować na byki na papierze? Można to zrobić, bo chodzi oczywiście o błędy językowe nazywane potocznie bykami. Aż roi się od nich w wypowiedziach dzieci i dorosłych. Autorka zebrała kilkanaście dorod-

nych byków i byczków, aby na ich przykładzie w zabawny sposób wyjaśnić, jak należy poprawnie budować swoje wypowiedzi. Śmieszne rymowanki demaskują czyhające na nas pułapki językowe. Całość dopełniają komentarze, które w przystępny i równie żartobliwy sposób wyjaśniają zawiloci języka polskiego. Książka Agnieszki Frączek to nie tylko pouczająca lekcja, ale także świetna zabawa dla małych i dużych. Zatem czytelniku, jak radzi autorka, wybierz się na łowy i złap byka za rogi!

GRABOWSKI Andrzej Marek. Instrukcja obsługi pieska Jacósia. - Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2014. - 110 s.; cena 22,90

Posiadanie własnego psa lub innego zwierzątka to marzenie niejednego dziecka, także dziewięcioletniej Kasi. Największym problemem dziewczynki jest brak zgody rodziców na przygarnięcie czworonoga. Szczególnie tata kategorycznie odmawia obecności psa w domu. Pewnego dnia u państwa Słowików pojawia się uroczy szczeniak, jednak wcale nie oznacza to, że tata Kasi zmienił zdanie na temat psów w swoim mieszkaniu. Dziewczynka w tajemnicy przed rodzicami ukrywa w domku dla lalek pieska Jacósia. Taka sytuacja nie może trwać długo. Co z niej wyniknie? Oczywiście, że kłopoty! Kasia ma naprawdę niewiele czasu, aby przekonać tatę do zatrzymania pupila. Może Instrukcja Obsługi Pieska Jacósia pokaże mu, że zwierzę w domu nie jest wcale takim złym pomysłem? Jeśli jesteście ciekawi jak zakończy się historia Kasi, Jacósia i rodziców dziewczynki oraz jakie role odegrają w tym całym wydarzeniu kuzyn Zdzisiek, ciocia Bisia i komendant policji Kazio, przeczytajcie koniecznie najnowszą książkę Andrzeja Marka Grabowskiego. To idealna propozycja dla każdego dziecka, które marzy o własnym psiaku. Zawiera cenne wskazówki dotyczące pielęgnacji czworonoga. Pokazuje, że zwierzę nie jest zabawką, a opieka nad nim to naprawdę odpowiedzialne zadanie.

CHMIELEWSKA Joanna M. Muszla. - Warszawa: Wydawnictwo Bajka, 2013. - 32 s.; cena 29,90

Kto z nas nigdy nie marzył o prawdziwej przyjaźni, dzieleniu trosk i radości z drugą osobą, wspólnie spędzonych chwilach, życzliwym uśmiechu przyjaciela? Tak pięknej przyjaźni doświadczyli smok Jędredek i bocian Felek. Maluchy wykuły się w podobnym czasie, spotkały na Bocianie Łące i niemal od razu zostały najlepszymi przyjaciółmi. Wspólne zabawy pozwoliły im dobrze się poznać. Pomimo widocznych różnic, przyjaciele świetnie się porozumiewali i bawili.

Smok Jędredek próbował stać na jednej nodze, a bocian Felek niestrudzenie uczył się ziać ogniem. Dni mijały szybko i radośnie, a przyjaźń kwitła. Nic nie zapowiadało przykrych wydarzeń, aż nadeszła jesień. Bocian Felek odleciał do ciepłych krajów, a Jędredek pozostał w swojej smoczej jaskini, bo smoki nie odlatują na zimę. Książeczka Chmielewskiej to piękna i wzruszająca opowieść o przyjaźni, czyli tym co jest w życiu najważniejsze. Udowadnia, że pomimo wielu różnic jest możliwa. Pokazuje też, że tęsknota nieodłącznie wiąże się z przyjaźnią i wcale nie jest zła. Opowieść o Felku i Jędrku to doskonała lektura dla maluchów, które uczą się rozpoznawać uczucia i radzić sobie z nimi. Polecam!

SUWALSKA Dorota. Piegowate niebo. - Warszawa: Nasza Księgarnia, 2014. - 222 s.; cena 21,90

„Seria w kratkę” wydawnictwa Nasza Księgarnia to cykl książek o młodości dla młodzieży. Porusza typowe problemy polskich nastolatków, np. trudne relacje z rodzicami, bunt, pierwsza miłość. „Piegowate niebo” Doroty Suwalskiej jest najnowszą książką, która ukazała się we wspomnianej serii. Ma formę pamiętnika. Inka Witkowska – nieszczęśliwa gimnazjalistka, zapisuje w nim wszystkie swoje troski i kłopoty, z którymi trudno jej sobie poradzić. Największą

bołączką dziewczyny jest nieszczęsna przeprowadzka na wieś, bo to od niej zaczyna się w życiu nastolatki same kłopoty: nowa szkoła, brak porozumienia z rówieśnikami, a co najgorsze wspólny pokój z młodszą siostrą. Nic nie układa się tak jak powinno, aż do pewnego momentu. Inka próbuje spełnić swoje marzenie o własnym psie, tymczasem w jej domu pojawia się bocian i to ze złamanym skrzydłem. Czy znajdzie w domu Inki azyl i w jaki sposób wpłynie na życie rodziny Witkowskich? Przekonajcie się sami! Opowieść pełna ciepła i humoru nie tylko dla nastolatków. Doskonała lektura dla każdego, kto lubi szczęśliwe zakończenia.

Małgorzata Minda

Pracownik Wypożyczalni dla Dzieci MBP w Radomiu

Czytelnia Ogólna

Agata Sady

JANOSZKA Krzysztof. Dzieci jako ofiary handlu ludźmi. - Szczytno : Wydział Wydawnictw i Poligrafii Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, 2014. - 256 s.; cena 45,01

Handel ludźmi jest jedną z najbardziej dochodowych form przestępczości zorganizowanej. Zjawisko to istniało od zarania dziejów ludzkości. Występowało na wszystkich kontynentach naszego globu i obejmowało wszelkie działania ukierunkowane na wyzysk ludzi, niezależnie od płci i wieku. Autor omawianej publikacji skupił się na dzieciach, ponieważ to one są najbardziej bezsilne i bezbronne wobec tego procederu oraz ponoszą w jego wyniku najtragiczniejsze konsekwencje. Publikacja przybliży całość zagadnienia. Czytelnik zapozna się z historią tego zjawiska, podstawowymi definicjami, formami wykorzystywania dzieci, przyczynami i determinantami handlu oraz charakterystyką sprawców i ich ofiar. Całość książki zamykają wyniki badań empirycznych. Praca godna polecenia zarówno badaczom problematyki jak i wszystkim zainteresowanym tą tematyką.

Współczesne zagrożenia terroryzmem. / red. Jędrzejko Kuba. - Szczytno : Wydział Wydawnictw i Poligrafii Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, 2013. - 324 s.; cena 47,98

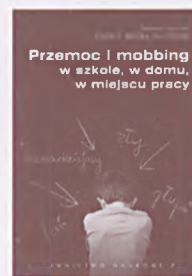
Istnieją dziesiątki definicji terroryzmu. Najprościej rzecz ujmując są to działania pojedynczych osób lub grup, usiłujących za pomocą aktów przemocy wymusić na rządach państw określone ustępstwa. Niniejsza publikacja porusza najistotniejsze kwestie, dotyczące tego największego zagrożenia we współczesnym świecie. Przedstawiono w niej organizacje terrorystyczne, ich formy organizacyjne, źródła finansowania oraz podstawowe kierunki przeciwdziałania zjawisku. Praca została przygotowana przez siedmiu autorów specjalizujących się w tematyce, co zapewnia obiektywizm i wysoki poziom merytoryczny. Adresowana jest nie tylko do osób zawodowo zajmujących się problematyką, ale również przedstawicieli takich dyscyplin naukowych jak socjologia, prawo, kryminologia, nauki polityczne, bezpieczeństwo narodowe. Każdy, kto chciałby wyrobić sobie własne zdanie na temat współczesnego zagrożenia terroryzmem, powinien sięgnąć do tej lektury.

OLESZKOWICZ Anna, SENEJKO Alicja. Psychologia dorastania. Zmiany rozwojowe w dobie globalizacji. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013. - 297 s.; cena 37,43
Okres dorastania to czas burzliwych przemian w odczuwaniu, myśleniu i zachowaniu. Jest on trudny zarówno dla nastolatków jak i ich rodziców czy wychowawców. Zwłaszcza we

współczesnym zglobalizowanym świecie, charakteryzującym się dynamicznymi zmianami kulturowo-cywilizacyjnymi (możliwość szybkiego przemieszczania się w dowolne miejsce na kuli ziemskiej, przyspieszenie tempa życia czy powszechność internetu i telefonii komórkowej). Mają one ogromny wpływ na rozwój psychiczny dorastającego człowieka, generując powstawanie nowych zjawisk i sposobów funkcjonowania: skomercjalizowane zachowania, traktowanie siebie i innych jako obiektu prezentacji, relatywizowanie wartości. Prezentowana monografia daje wyczerpujące odpowiedzi na pytania: jak

kształtuje się tożsamość, system etyczny i spojrzenie na świat nastolatka?; jakie znaczenie w dobie portali społecznościowych mają realne i wirtualne przyjaźnie?; jak młodzież korzystająca z mediów kształtuje własne wzorce atrakcyjności?; jakie wymagania stawia przed młodymi ludźmi system edukacji oraz rynek pracy i wiele innych. Pozycja bardzo cenna i potrzebna na polskim rynku wydawniczym.

Przemoc i mobbing w szkole, w domu, w miejscu pracy. / red. nauk. Monks Claire P., Coyne Iain. - Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012. - 276 s.; cena 44,93

Przemoc to wykorzystanie swojej przewagi nad drugim człowiekiem (fizycznej, emocjonalnej, społecznej, duchowej). Mobbing to z kolei prześladowanie podwładnego lub współpracownika w miejscu pracy. Te negatywne zjawiska skutkują poważnymi konsekwencjami psychicznymi i fizycznymi dla osób w nie uwikłanych. Literatura dotycząca problematyki jest dość bogata. Redaktorzy tej publikacji wpisują się w nurt dyskusji podejmowanej dość często w mediach. Zaprosili do współpracy ekspertów z zakresu psychologii rozwoju, edukacji, psychologii sądowej, socjologii i pracy socjalnej. Każdy z rozdziałów prezentuje specyfikę nękania w danym kontekście. Wyjaśniono w nich aspekty definicyjne, dynamikę i skalę problemu, historię i metodologię zjawiska, wyniki współcześnie prowadzonych badań oraz oddziaływań profilaktycznych i terapeutycznych. Cenna lektura dla rodziców, wychowawców, pracowników oraz pracodawców.

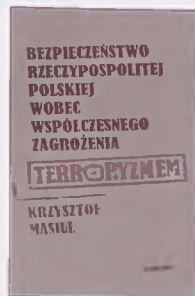

WRZESIEŃ Witold. Krótka historia młodzieżowej subkulturowości. - Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013. - 418 s.; cena 44,93

Subkultury to dość osobliwy przedmiot zainteresowań społecznych. W najprostszym ujęciu są to grupy ludzi tworzące własną kulturę, różniącą się od kultury dominującej w danym społeczeństwie. Odrzucają obowiązujące wartości, a w ich miejsce tworzą własne. Podkreślają odrębność poprzez język (żargon) i charakterystyczny wygląd, rodzaj słuchanej muzyki. Termin subkultura najczęściej kojarzony jest z grupami młodzieżowymi. Prezentowana publikacja systematyzuje dotychczasową wiedzę o tym barwnym świecie. Autor zapozna czytelnika z historią zjawiska oraz opisuje najważniejsze wydarzenia z nim związane. Następnie wprowadza nas w poszczególne subkultury, charakte-

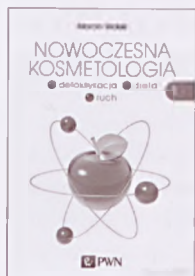
rystyczne dla nich symbole i hasła. Praca kończy się refleksją dotyczącą ich przyszłości. Książka w przystępny sposób objaśnia często zawile terminologiczne problemy. Dla każdego zainteresowanego tematem jest to pozycja obowiązkowa.

MASIUL Krzysztof. Bezpieczeństwo Rzeczypospolitej Polskiej wobec współczesnego zagrożenia terroryzmem. - Szczytno: Wydział Wydawnictw i Poligrafii Wyższej Szkoły Policji w Szczytynie, 2014. -292 s.; cena 30,00

Sytuacja geopolityczna Polski umożliwia występowanie różnych zagrożeń, w tym terrorystycznych. Walka z terroryzmem obejmuje szereg działań wprowadzających nowe regulacje prawne i organizacyjne, mające na celu skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie zjawiska. Literatura dotycząca problematyki jest bardzo obszerna. Z tego względu autor podjął próbę zebrania i omówienia najistotniejszych proble-

mów prezentowanych przez badaczy zjawiska. Publikacja zawiera cztery bloki tematyczne: determinanty polityki bezpieczeństwa państwa, terroryzm jako zagrożenie współczesnego świata, uwarunkowania międzynarodowe w walce z terroryzmem, zaangażowanie RP w walkę z terroryzmem. W pracy udało się przedstawić sprawy niezwykle trudne, ale ważne, w sposób przystępny i zrozumiały dla każdego odbiorcy.

MOLSKI Marcin. Nowoczesna kosmetologia. T. 1 - 2, - Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2014. - 704 s.; cena 74,86

Kosmetologia to dziedzina nauki względnie młoda. W ostatnich latach wyodrębnił się zawód kosmetologa, który musi posiadać wiedzę ogólną z anatomii, fizjologii, biochemii, histologii, dermatologii, immunologii, onkologii skóry, medycyny estetycznej, toksykologii, perfumerii oraz nauki o zdrowiu. Z szeregu publikacji, które ukazały się na rynku wydawniczym najbardziej godna polecenia jest wyżej wymieniona. Jest to pierwsza książka, która traktuje temat kompleksowo.

W pierwszym tomie autor skupia się na pielęgnacji „wewnętrznej”. Omawia zagadnienia detoksykacji (podział na poszczególne organy), diety (ranking diet z komentarzem), ruch (jako naturalne uzupełnienie diety). Druga część poświęcona jest pielęgnacji „zewnętrznej”. Kolejne rozdziały to: kosmetyki (prosty, rzetelny spis roślinnych składników aktywnych), zabiegi (omówienie wybranych - mezoterapia, jonoforeza, kawitacja) i suplementy. Oba tomy są bardzo estetycznie wydane, wzbogacone kolorowymi fotografiami roślin stosowanych w kosmetyce i dermatologii. Książkę polecam nie tylko osobom zawodowo związanym z tematyką, ale również tym, które świadomie dbają o wygląd zewnętrzny i zdrowie.

Agata Sady

Pracownik Czytelni Ogólnej i Czytelni Czasopism MBP w Radomiu

Czytelnia Regionalna

Maria Kaczmarska

Kowala w powiecie radomskim : przeszłość : teksty źródłowe : 21 sierpnia 1863 roku / pod redakcją Stanisława Zielińskiego. - Kowala : - Urząd Gminy, 2014. - 130 s. ; il., cena 20 zł.

Książka zawiera dwa artykuły uprzednio drukowane w czasopismach niskonakładowych. Są to: Marii Tarnasiewiczowej „Szkic o Kowali obecnej i dawnej”, zamieszczony w miesięczniku „Nasze Drogi” z 1931 r. oraz Witolda Dąbkowskiego „Kowala i Wir, kampania Emonowicza i Ćwieka w Radomskim 15-26 VIII 1863 r.” zamieszczony w Biuletynie Kwartalnym Radomskiego Towarzystwa Naukowego z 1976 r. Artykuł Marii Tarnasiewiczowej powstał w oparciu o dostępne jej opracowania, jak również, co stanowi jego największą wartość, relacje mieszkańców wsi o powstaniu styczniowym i późniejszych wydarzeniach. Witold Dąbkowski oparł artykuł na mało znanych, a świeżo odkrytych źródłach archiwalnych, które pozwoliły mu przedstawić szerszą bitwę w Kowali, niż podawały to dotychczasowe opracowania. Oba opracowania zostały poprzedzone życiorysami autorów. Kolejna część wydawnictwa to 33 teksty źródłowe opracowane przez Stanisława Zielińskiego. Umożliwiają one konfrontację z dotychczasowymi i przyszłymi opracowaniami, stanowią podstawę do dalszych badań.

W publikacji przedstawione zostały również miejsca materialnego upamiętnienia wydarzeń z 1863 r. oraz relacja z organizowanych od 2009 roku plenerowych inscenizacji Bitwy pod Kowalą.

Na pamiątkę... Radomianie na starych fotografiach / koncepcja, redakcja, wybór Jerzy Kutkowski – Radom : Rada Miejska, 2014. – 251 s. ; il. , cena 35 zł.

Album jest kontynuacją wystawy „Radomianie na starych fotografiach”, prezentowanej w 2011 roku w Muzeum im. J. Malczewskiego. Kuratorzy wystawy pokazali wówczas stare fotografie z postaciami mieszkańców, pochodzące ze zbiorów muzeum bądź wypożyczone od osób prywatnych.

Zbiór obejmuje okres od połowy XIX w. do roku 1945. W sumie można obejrzeć 400 fotografii. Zdjęcia zostały ułożone chronologicznie, wiele sportretowanych osób ma krótkie noty biograficzne. Często są to wzruszające i romantyczne historie. Celem autorów było wydać książkę-album, do której będzie się wracać wielokrotnie. Przemawiać będzie nie tylko obrazem ale i tekstem. Wydawnictwo kończy artykuł Elżbiety Kwiecień o radomskich zakładach fotograficznych. Dzięki indeksowi nazwisk można odnaleźć fotografię z poszukiwaną osobą. Osobna lista obejmuje wszystkich, którzy udostępnili zdjęcia. Uwagę przyciąga niezwykle staranna szata graficzna albumu.

PASTERNAK Andrzej, MARKOWICZ Ryszard. **90 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Kotlarce: kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Kotlarce**. T. 1 obejmuje lata 1922-2012. – Kotlarka : Ochotnicza Straż Polarna ; Radom : Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, 2014. – 513 s. ; il. cena 30 zł.

Książka prezentuje w układzie chronologicznym dzieje Ochotniczej Straży Pożarnej w Kotlarce, wielokrotnie odwołując się do faktów historycznych podanych w specjalistycznej i ogólnej literaturze przedmiotu. Opis zasadniczego tematu uzupełniają: zarys historii miejscowości Kotlarka oraz liczne fotografie i reprodukcje wybranych, przykładowych dokumentów merytorycznie z nim związanych. Są to między innymi deklaracje ochotników do kotlarskiej straży z lat 1931-1941, Statut OSP z 1935 r., wykazy sprzętu, listy ochotników oraz dyplomy, legitymacje i fotografie. Pracę wzbogacają wiersze o tematyce strażackiej. Autorzy mają nadzieję, że niniejsza publikacja będzie cieszyła się zainteresowaniem nie tylko strażaków – ochotników, ale także mieszkańców Kotlarki oraz regionu iłżeckiego.

WIERZBA Józef. **Józef Myszk: śpiewaniem przez życie**. – Kielce : Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne ; Zarząd Wojewódzki Świętokrzyskiego Związku Młodzieży Wiejskiej RP, 2014. – 173 s. ; il. ; cena 10 zł.

Wydawnictwo ukazało się w pięćdziesiątą rocznicę śmierci Józefa Myszki – wybitnego twórcy ludowego, śpiewaka i tancerza, działacza społecznego, popularyzatora tradycji regionu iłżeckiego. Książka zawiera 34 wspomnienia ludzi, którzy go znali, bywali na jego występach, zachwycali się jego głosem. Uzupełnienie stanowi pierwsze obszernie opracowanie poświęcone Józefowi Myszce autorstwa Marii Chłopek oraz teksty jego piosenek.

Maria Kaczmarska

Kierownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

Z czasopism regionalnych

Dorota Ważyńska

BABUCHOWSKI, Szymon. **Żarliwy obrońca okrętu** // Gość Niedzielny.- 2014, nr 45, s. 30-31, il.

W grudniu rusza proces beatyfikacyjny ks. Piotra Skargi (1536-1612). Sławiony już za życia za swoje dzieła miłosierdzia i żarliwość kaznodziejską, po śmierci stał się przedmiotem szczególnej czci. Kult pochodzącego z Grójca kaznodziei trwa nieprzerwanie do chwili obecnej. Artykuł przybliży postać księdza Piotra Skargi znanego nam głównie z „Kazań Sejmowych” i daje odpowiedź kim właściwie był i dlaczego ma zostać błogosławionym.

KAMIEŃSKI, Stanisław Zbigniew. **O dwóch pomnikach św. Kazimierza – realnym i wirtualnym** // Miesięcznik Prowincjonalny.- 2014, nr 5, s.6-9, il.

Kolejny artykuł z cyklu o radomskiej rzeźbie pomnikowej poświęcony jest tym razem pomnikom ku czci św. Kazimierza – patrona miasta Radomia i diecezji radomskiej. W pierw-

szej części artykułu znajdziemy informacje o historii wystawienia pomnika świętego królewicza na placu przy bazylice św. Kazimierza na Zamłynie. W drugiej przedstawiona została historia kilkuletnich starań o budowę monumentu, którego wybór lokalizacji na Placu Jagiellońskim stał się istotą sporu.

KUSIAK, Przemysław. **Działalność wojskowa Kazimierza Załęskiego ps. „Bończa” w czasie II wojny światowej**. [cz. 1] // Ziemia Odrowążów.- 2014, nr 2, s. 44

KUSIAK, Przemysław. **Działalność wojskowa Kazimierza Załęskiego ps. „Bończa” w czasie drugiej wojny światowej**. [cz. 2] // Ziemia Odrowążów.- 2014, nr 3, s. 31

KUSIAK, Przemysław. **Działalność zawodowa i społeczna „Bończy” po drugiej wojnie światowej** // Ziemia Odrowążów.- 2014, nr 3, s. 31-33

Artykuły przedstawiają wojenne losy jednego z najbardziej cenionych i lubianych dowódców oddziałów partyzanckich Kazimierza Załęskiego ps. „Bończa” oraz jego powojenne życie i działalność zawodową i społeczną. Kazimierz Załęski urodził się w 1919 roku w Radomiu. Awansowany został w 2008 r. przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego do stopnia generała brygady Wojska Polskiego. Wstąpił się udaną zasadzką, która rozpoczęła słynną bitwę pod Diabłą Górą w sierpniu 1944 r. Po wojnie był więziony przez ponad 5 lat i represjonowany. Przez lata aktywnie działał w organizacjach kombatanckich i charytatywnych. Odznaczony m.in. Krzyżem Walecznych i orderem Virtuti Militari. Zmarł w 2009 r. w Kielcach.

Dorota Ważyńska

Pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

Kronika

Marzena Berlińska, Zofia Nogaś

RADOM

16.09.2014. Stowarzyszenie Dziennikarzy i Dokumentalistów „Koncentrat” po raz kolejny zorganizowało w radomskiej bibliotece warsztaty pisania wspomnień dla seniorów.

20.09.2014. Do pisania 9. „Dyktanda radomskiego” zgłosiło się 190 osób (w tym 38 z powiatu radomskiego). Uczestnicy konkursu jak zwykle zmagali się z tekstem przygotowanym przez prof. Andrzeja Markowskiego. Komisja złożona z radomskich polonistów wyłoniła zwycięzcę, którym została Anna Krawczyk, radomianka, nauczycielka języka angielskiego w jednym z radomskich gimnazjów.

25.09.2014. W sali wystawienniczej odbyła się promocja tomiku poezji Moniki Mazur „Kosmogonie. Poezja, malarstwo i grafika”. To czwarty tomik radomskiej poetki, należącej do Związku Literatów Polskich, będący swobodną wędrówką literacką ku filozoficznym rozważaniom sensu istnienia.

1.10.2014. W Galerii „Ekslibris” Małgorzata Budzisz otworzyła swoją pierwszą indywidualną wystawę fotograficzną, zatytułowaną „Jesień”. Autorka jest członkiem Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej – Region Radomski i Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego.

2.10.2014. „Kokainowa Miłość” to trzecia powieść w dorobku radomskiego pisarza

Robertą Gongą. Promocja książki odbyła się w Bibliotece Głównej.

6.10.2014. W ramach Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej został uroczystie otwarty Kiermasz Książki Katolickiej zorganizowany przez Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne.

6.10.2014. W sali wystawienniczej otwarta została wystawa wydawnictw papieskich „Pomnik trwalszy od spiżu...”, pochodzących ze zbiorów biblioteki. Wystawę zorganizowano w ramach Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej dla uczczenia kanonizacji Jana Pawła II.

7.10.2014. W Małej Galerii RTF trzech fotografików: Piotr Czerski, Stanisław Gąsior i Remigiusz Kutyla zaprezentowało wystawę „Radom średniowieczny”.

8.10.2014. W ramach Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej odbyło się spotkanie autorskie z Ewą Czaczkowską, dziennikarką katolicką, autorką biografii kardynała Stefana Wyszyńskiego i św. Faustyny Kowalskiej.

21.10.2014. Warszawskie Stowarzyszenie Dziennikarzy i Dokumentalistów „Koncentrat” zorganizowało szkolenie z kultury języka polskiego, w którym wzięli udział bibliotekarze z MBP i bibliotek gminnych z terenu powiatu radomskiego.

28.10.2014. Odbyło się szkolenie pracowników MBP oraz bibliotek gminnych „Asertywność w kontakcie z użytkownikiem”, które poprowadził Tomasz Radkiewicz.

4.11.2014. W sali wystawienniczej odbyła się konferencja naukowa „Kadra dowódcza Okręgu Radomsko-Kieleckiego ZWZ-AK „Jodła” 1939-1945”, przygotowana przez radomską delegaturę Instytutu Pamięci Narodowej oraz Miejską Bibliotekę Publiczną.

4.11.2014. Ewa i Remigiusz Kutylowie otworzyli w Małej Galerii RTF wystawę fotografii „Wielka wojna. Cmentarze wojenne na ziemi radomskiej”.

14.11.2014. W sali wystawienniczej odbyła się promocja książki „Krzysztof Mańczyński. Mistrz-pedagog we wspomnieniach i opiniach współczesnych”, połączona z otwarciem wystawy prac Krzysztofa Mańczyńskiego „Z moich stron”.

20.11.2014. Młodzież z I LO im. M. Kopernika w Radomiu zaprezentowała swoje prace (fotografie i rysunki) nawiązujące tematyką do zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia. Świąteczną wystawę w Galerii M-10 zatytułowano „Magia Świąt”.

28.11.2014. Z najnowszą książką – kryminałem „Kondukt umarłych” gościł w bibliotece Jerzy A. Wlazło, dziennikarz i pisarz urodzony w Radomiu.

2.12.2014. W Małej Galerii RTF otwarta została ostatnia wystawa z cyklu „Cztery pory roku”. Tym razem radomscy fotograficy prezentowali zimą.

4.12.2014. Ewa Wrzosek, artystka-plastyk specjalizująca się w tworzeniu ceramiki, pochwaliła się przed radomską publicznością biżuterią artystyczną. Wystawa „Ceramiczne drobiazgi” spotkała się z ciepłym przyjęciem, zwłaszcza pań.

FILIA NR 2

29.09.2014. Z okazji Dnia Głośnego Czytania zorganizowane zostało spotkanie z Anną Drelą, dziennikarką Radia Rekord.

24.10.2014. Filię odwiedziła grupa przedszkolaków, aby świętować Ogólnopolskie Urodziny Książkowego Misia.

27.10.2014. Drugie spotkanie dla przedszkolaków zorganizowane z okazji Ogólnopolskich Urodzin Książkowego Misia.

FILIA NR 6

19.09.2014. Pracownicy filii prezentowali bibliotekę na festynie osiedlowym w dzielnicy

XV-lecie. Festyn zorganizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

25.09.2014. Z najmłodszymi czytelnikami spotkała się Marta Berowska, poetka, pisarka, autorka baśni.

9.10.2014. W ramach Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej wystawę malarstwa „Impresje o ikonach” zaprezentował Łukasz Faldrowicz.

14.10.2014. „Starcie w Rożkach i masowe egzekucje w Radomiu jesienią 1942 roku” to tytuł kolejnego wykładu dr. Sebastiana Piątkowskiego z cyklu „Czas niezapomniany...”.

15.10.2014. Łukasz Sobol, przewodnik PTTK przedstawił prezentację „Na pograniczu – wędrówka wzdłuż Kamiennej”. Było to kolejne spotkanie z cyklu „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej”.

25.10.2014. Kolejne spotkanie z cyklu „Czytanie bajek po angielsku” zorganizowane zostało we współpracy z Centrum Helen Doron.

28.10.2014. Filia nr 6 wraz z Karoliną Rudęką, doradcą noszenia ClauWi, zorganizowała warsztaty z chustonoszenia, skierowane do rodziców małych dzieci.

17.11.2014. Małgorzata Skwarek i Paulina Soczówka, pracownice filii, odwiedziły dzieci z przedszkola nr 6 i w ramach „Spotkań z bajką” czytały bajkę „Czerwony Kapturek”.

18.11.2014. Kolejne spotkanie z cyklu „Czas niezapomniany...”, poprowadzone przez dr. Sebastiana Piątkowskiego, nosiło tytuł „W odcieniach szarości. Okupacyjne karty stosunków polsko-żydowskich”.

19.11.2014. Łukasz Sobol wygłosił kolejną prelekcję z cyklu „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej”.

21.11.2014. Otwarta została wystawa prac Teresy Bysiec „Kolografy”.

25.11.2014. W ramach obchodów Dnia Pluszowego Misia odbyło się spotkanie autorskie z Andrzejem M. Grabowskim. Podczas spotkania rozstrzygnięty został także kon-

kurs plastyczny dla przedszkolaków „Misiowe szaleństwo”.

27.11.2014. Zespół Pracy Socjalnej nr 6 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu oraz Komisariat Policji nr I zorganizował dla mieszkańców osiedla XV-lecia spotkanie „Bezpieczna dzielnica - bezpieczny mieszkaniec”.

29.11.2014. Centrum Helen Doron tym razem uczyło dzieci angielskich słówek w oparciu o produkty wykorzystywane w kuchni do gotowania.

FILIA NR 16

10.10.2014. Z okazji Światowego Dnia Zwierząt po raz szósty odbyło się spotkanie dla dzieci. Rozstrzygnięty został konkurs plastyczny „I kudłate, i łaciate...”, z przedstawieniem „Bajka o szczęściu” wystąpił teatrzyk „Nastolatki z F-16”.

3.11.2014. Marta Wiktoria Trojanowska zaprezentowała mieszkańcom osiedla Południe wystawę fotografii „I otwarto Księgę Życia...”.

25.11.2014. Z okazji Światowego Dnia Pluszowego z dziećmi z 2 i 3 klasy szkoły podstawowej spotkał się Andrzej Marek Grabowski, pisarz, autor scenariuszy i tekstów piosenek, „tata” Kulfony i kota Budzika.

GÓRZD

20.11.2014. W Gminnej Bibliotece Publicznej odbyły się warsztaty plastyczne dla najmłodszych.

24.11.2014. W bibliotece gościł Teatr Edukacji i Profilaktyki Maski.

IŁŻA

14. 10.2014. W Oddziale dla Dzieci MGBP ogłoszono konkurs plastyczny na wykonanie

laurki dla Misia z okazji 88 urodzin Książkowego Misia – Kubusia Puchatka.

23.10.2014. W siedzibie MGBP w Iłży odbyła się VIII edycja konkursu literackiego i recytatorskiego pt. Strofy Jesieni”.

24.10.2014. W bibliotece filialnej w Krzyżanowicach, Błazinach oraz Jasieńcu iłżeckim został zaprezentowany spektakl pt. „Skradzione Mądrości” w wykonaniu aktorów z Teatru Edukacji i Profilaktyki „Maska” z Krakowa.

25.10.2014. W Oddziale dla Dzieci MGBP w Iłży odbyła się finałowa impreza czytelnicza podsumowująca 88 urodziny Książkowego Misia – Kubusia Puchatka.

Filia w JASIEŃCU IŁŻECKIM

12.10.2014. Odbył się Festyn Rodzinny dla mieszkańców Jasieńca Iłżeckiego, którego współorganizatorem była biblioteka.

Filia w PAKOSŁAWIU

14.10.2014. Uczniowie z oddziału przedszkolnego i klasy I, II i III z PSP odwiedzili bibliotekę i uczestniczyli w zajęciach „88 Urodziny Kubusia Puchatka”.

Filia w SEREDZICACH

27.10.2014. Uczniowie z oddziału przedszkolnego i klasy I, II i III z PSP odwiedzili bibliotekę i uczestniczyli w zajęciach „88 Urodziny Kubusia Puchatka”.

JASTRZĘBIA

8.10.2014. Uczniowie klas O-III Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Owadowie uczestniczyli w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Dzieci wysłuchały najpopularniejszych utworów Jana Brzechwy czyta-

nych przez : Leokadię Hernik, Helenę Krawczyk i Krystynę Sygocką .

17.10.2014. Uczniowie klas IV-VI Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Owadowie wybrali się do GBP na wspólne czytanie fragmentów „W pustyni i w puszczy” Henryka Sienkiewicza w ramach akcji „Narodowe czytanie”.

30.10.2014. Uczniowie Publicznego Gimnazjum im. Biskupa Jana Chrapka w Jastrzębi w ramach „Narodowego czytania” czytali w GBP fragmenty „Krzyżaków” Henryka Sienkiewicza.

JEDLIŃSK

6.09.2014. W ramach akcji Narodowe Czytanie 2014 GBP zaprosiła do wspólnego czytania trylogii Henryka Sienkiewicza dyrektorów szkół, nauczycieli i mieszkańców gminy Jedlińsk.

24.09.2014. „Czytamy wiersze Jana Brzechwy” – w spotkaniu wzięły udział dzieci z Publicznego Przedszkola w Jedlińsku.

26.09.2014. W czytelni otwarta została wystawa plastyczna „Wakacje w bibliotece”.

20.10.2014. Biblioteka zorganizowała lekcje biblioteczne dla klas II PG na temat „Katalog elektroniczny MAK+”.

24.10.2014. W siedzibie GBP odbyło się spotkanie przedstawicieli Urzędu Gminy z Dyrekcją MBP w Radomiu. Poświęcone było zagospodarowaniu nowej siedziby biblioteki.

JEDLNIA-LETNISKO

20.10.2014. W siedzibie GBP zorganizowano wystawę prac Izabelli Pietras z Radomia (pejzaże, martwa natura, kwiaty) i Katarzyny Bujnowskiej nauczycielki plastyki i zajęć artystycznych w Suskowioli (malarstwo olejne oraz akrylowe).

KOWALA

5.09.2014. GBP wraz ze Stowarzyszeniem MAGIS była organizatorem Narodowego Czytania i słuchania „Trylogii” Henryka Sienkiewicza. Wzięli w nim udział: wójt gminy, ksiądz, policjant, leśnik, prezes stowarzyszenia.

3.10.2014. Odbyła się promocja publikacji „Kowala w powiecie radomskim: przeszłość – teksty źródłowe – 21 sierpnia 1863 roku”.

7.11.2014. Odbył się IX Gminny Konkurs Recytatorski pod hasłem „Odkrywamy wiersze współczesnych poetów”. Dyrektor GBP w Kowali została zaproszona do jury oceniającego uczestników.

11.1.2014. Po raz czwarty w Kowali zorganizowana została Sztafeta Niepodległości. Uczestniczyli w niej także pracownicy GBP w Kowali i filii w Młodocinie Mniejszym.

13.11.2014. Podsumowano projekt „Społeczność Kowali pamięta o swych przodkach”, którego celem było odnalezienie i sporządzenie dokumentacji zabytkowych grobów na cmentarzu w Kowali. W projekcie brała udział stażystka GBP.

SKARYSZEW

6.09.2014. MGBP w Skaryszewie zorganizowała „Narodowe Czytanie „W tym roku czytana była „Trylogia” Henryka Sienkiewicza.

18.09.2014. W MGBP odbyło się otwarcie wystawy fotograficznej „Podróże dalsze i bliższe”. Autorem zdjęć jest wikariusz parafii p.w. św. Jakuba w Skaryszewie ks. Arkadiusz Bieniek, członek Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego oraz prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Radomskiej Fary.

17.10.2014. Biblioteka w partnerstwie z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Skaryszewie zorganizowała (w siedzibie biblioteki) spotkanie informacyjno-eduka-

cyjne „Nie daj się cukrzycy”. Spotkanie prowadziły: Lidia Chrzastek – socjolog medycyny oraz Justyna Cisak – trener.

27.10.2014. W MGBP zorganizowano wystawę fotograficzną Magdaleny Błażewicz „Pamięć wiecznie żywa”, prezentującą zdjęcia nagrobków m.in. z nekropolii warszawskich i krakowskich.

WIERZBICA

15-23.11.2014. W ramach Tygodnia Edukacji Globalnej w siedzibie biblioteki odbyły się spotkania z dziećmi ze szkoły podstawowej w Wierzbicy. W programie były m.in. warsztaty, pogadanka, quiz, konkurs na temat skutków globalnego ocieplenia itp.

25-28.11.2014. Obchody Międzynarodowego Dnia Pluszowego Misia zgromadziły w bibliotece dzieci z przedszkola i pierwszej klasy miejscowej szkoły. Odbyło się czytanie bajeczek, konkurs rysunkowy, wspólne śpiewanie.

WOLANÓW

1.09-30.11.2014. „Moje kolorowe marzenia” to tytuł wystawy malarstwa Elżbiety Sekulskiej, zorganizowanej w siedzibie GBP. 18.09, 2 i 16.10, 6 i 20.11.2014. W siedzibie biblioteki odbywały się multimedialne „Spotkania z pasjami”.

16.10.2014. W Gminnej Bibliotece Publicznej odbyła się lekcja biblioteczna dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej, skupionych wokół Stowarzyszenia „Pozytywni” z Młodocina Większego k / Wolanowa.

ZAKRZEW

5.09.2014. Otwarcie wystawy „Dawna wieś w malarstwie Henryka Sarny”. Na wystawie znalazło się 70 prac radomskiego malarza

z różnych okresów jego twórczości.

5.11.2014. Gminna Biblioteka Publiczna gościła bibliotekarzy z powiatu radomskiego, uczestniczących w kolejnych warsztatach „MAK+ bez tajemnic”.

8.11.2014. Biblioteka włączyła się w organizację uroczystości otwarcia Muzeum Pożarnictwa w Dąbrowce Podługznej poprzez przygotowanie wystawy dawnych fotografii, prezentujących historię OSP w tej miejscowości.

15.11.2014. Gminna Biblioteka Publiczna wspólnie ze Stajnią Carino – organizatorem plenerowego widowiska HUBERTUS 2014, ogłosiła konkurs fotograficzny „Poloowanie z obiektywem” na najciekawsze zdjęcia tego wydarzenia.

11.2014- 02.2015. Gminna Biblioteka Publiczna oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Zakrzewie organizują gminny konkurs ortograficzny „Z ortografią za pan

brat”, adresowany do uczniów klas IV-VI. Finał gminny konkursu odbędzie się w lutym 2015 roku w bibliotece.

Filia w TACZOWSKIEJ WOLI

29.10.2014. „Pamiętajmy o Wandzie Chotomskiej”- lekcja biblioteczna dla uczniów kl. III, poświęcona twórczości pisarki, która była gościem biblioteki w 2009 roku.

Marzena Berlińska

Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki
MBP w Radomiu

Zofia Nogaś

Kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego
MBP w Radomiu

Zaprosili nas

Anna Skubisz-Szymanowska

Prezydent Miasta Radomia Andrzej Kosztowniak i Dyrektor Zespołu Szkół Plastycznych im. Józefa Brandta na uroczystość otwarcia szkoły po kapitalnym remoncie i rozbudowie (1.09.2014).

Wójt Gminy Zakrzew i Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakrzewie na otwarcie wystawy „Dawna wieś w malarstwie Henryka Sarny” (5.09.2014).

„Łaźnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie dwóch

wystaw. W siedzibie przy ul. Żeromskiego otwarto wystawę Anny Marii Iwańskiej „Myśli”, w galerii przy ul. Traugutta wystawę „Misericordia. Instalacja rzeźbiarsko-dźwiękowa, film animowany” Sylwestra Ambroziaka (5.09.2014).

Dyrekcja Niepublicznej szkoły Muzycznej I Stopnia w Radomiu wraz z Gronem Pedagogicznym na uroczystą inaugurację działalności szkoły i rozpoczęcie roku szkolnego 2014/2015 (8.09.2014).

Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym na wernisaż wystawy zdjęć Piotra Stanisławskiego „Otwórz oczy, usłysz nas, naprawdę jesteśmy!”, zorganizowaną w Muzeum im. Jacka Malczewskiego (10.09.2014).

Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” na festyn historyczny Uliczka Tradycji (13-14.09.2014).

Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga i Towarzystwo Muzyczne w Radomiu na koncert Humi Accordion Band pod dyr. Artura Miedzińskiego (14.09.2014).

Muzeum Wsi Radomskiej na festyn „Rokowa Burza 1944 – 2014” (21.09.2014).

Muzeum Wsi Radomskiej i Instytut Muzyki i Tańca na otwarcie wystawy multimedialnej „Dzieło Oskara Kolberga. Podstawa źródłowa i inspiracja” w Muzeum Oskara Kolberga w Przysusze (25.09.2014).

Dyrektor Archiwum Państwowego w Radomiu na otwarcie wystawy „Wielka Wojna. Radom i region radomski w czasie I wojny światowej” (2.10.2014).

„Łaźnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy zbiorowej „Nomen Woman” (3.10.2014).

Rektor i Senat Wyższej Szkoły Handlowej w Radomiu na uroczystą inaugurację roku akademickiego 2014/2015 do Auditorium Primum przy ul. Traugutta (4.10.2014).

Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku na otwarcie trzech wystaw: 7 Triennale Młodych „Kunst 7TM” w Muzeum Rzeźby Współczesnej, „Where you go, Mister?” Grzegorza Drozda w Galerii „Oranżeria” i w Pałacu Józefa Brandta, w Galerii „Kaplica” Huberta Czerepoka „Redrum” (4.10.2014).

Muzeum Wsi Radomskiej na „Festiwal Ziemiaka” (5.10.2014).

Elżbieta Smolińska Starosta Pruszkowski na konferencję „Ocalić wypędzonych – pomoc mieszkańcom Pruszkowa i okolicznych miejscowości Warszawiakom wypędzonym do obozu przejściowego Dulag 121 w czasie i po upadku Powstania Warszawskiego. Sierpień 1944 – styczeń 1945”, zorganizowaną w ramach obchodów 70. rocznicy Powstania Warszawskiego organizowanych przez powiat pruszkowski (8-9.10.2014).

Rada Programowa i Zarząd Stowarzyszenia Radomski Uniwersytet Trzeciego Wieku na jubileuszowe spotkanie w X rocznicę działalności RUTW (15.10.2014).

Dom Kultury „Idalin” na otwarcie wystawy malarstwa Krzysztofa Mańczyńskiego (16.10.2014).

Muzeum Wsi Radomskiej na otwarcie wystawy „Węgierski pomnik pamięci – fejfa hungaricum”, zorganizowanej w Domu Ludowym (17.10.2014).

Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu na otwarcie wystawy „Kobięcie oblicze świata” (17.10.2014).

Rektor i Senat Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej w Radomiu na uroczystą Inaugurację Roku Akademickiego 2014/2015 (18.10.2014).

Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego na XXIV Sesję Varsavianistyczną „Wielcy fundatorzy przełomu XIX i XX wieku dla Warszawy” (23.10.2014).

Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu na otwarcie wystawy „Czerwień gród między Wschodem a Zachodem” (23.10.2014).

Fundacja Ars Antiqua Radomiensis na cykl koncertów odbywających się w ramach XVIII Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Dawnej im. Mikołaja z Radomia (23-27.10.2014).

Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” na otwarcie jubileuszowej wystawy grafiki, rysunku i malarstwa prof. Aleksandra Józefa Olszewskiego z okazji 40 lat pracy twórczej (24.10.2014).

Gminny Ośrodek Kultury, Wójt Gminy Chlewiska na obchody jubileuszu 80-lecia Gminnej Biblioteki Publicznej w Chlewiskach (24.10.2014).

„Łaźnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy „40 lat pracy twórczej Witolda Tomasa Kowalskiego” (31.10.2014).

Organizatorzy i wykonawcy na koncert zaduszkowy poświęcony ludziom radomskiego życia kulturalnego zmarłym w latach 2012 – 2014 „Non Omnis Moriar” (4.11.2014).

Marszałek Województwa Mazowieckiego Adam Struzik oraz Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu na uroczystą inaugurację działalności w nowej siedzibie przy ul. Kopernika 1 (6.11.2014).

Dyrektor, Grono Pedagogiczne oraz uczniowie Publicznej szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Woli Taczowskiej na uroczystości odsłonięcia obelisku ku czci patrona szkoły (6.11.2014).

Starosta Radomski Mirosław Ślifirczyk i Przewodniczący Rady Powiatu Tadeusz Osiński na galę Jubileuszową 15-lecia Powiatu Radomskiego (7.11.2014).

Dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu na koncert muzyki polskiej z okazji Święta Niepodległości (10.11.2014).

Nadleśnictwo Marcule na wernisaż Wystawy fotografii roślin i ogrodów zwycięzców i laureatów międzynarodowych konkursów „International Garden Photographer of the Year. Competitions 5,6&7” (11.11.2014).

Dyrektor Muzeum Historii Polski w Warszawie Robert Kostro, Dyrektor RODO-N-u Edyta Wójcik, Dyrektor OKiSz „Resursa Obywatelska” na obchody Dni Karaskiego (17-30.11.2014).

Fundacja Ars Antiqua Radomiensis na koncert galowy Konkursu Mikołajów II Ogólnopolskiego Konkursu Muzyki Dawnej (22.11.2014).

„Łaźnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie 24. wystawy Okręgu Radomskiego ZPAP (25.11.2014).

Dom Kultury „Borki” na otwarcie wystawy „Nieznane oblicza Iranu” oraz prelekcję Aleksandry Szymczyk „Irańskie impresje” (28.11.2014).

Oprac.

Anna Skubisz-Szymanowska

Spis treści

W pierwszych słowach	1
Wydarzenia	
• Tydzień Kultury Chrześcijańskiej 2014 <i>Joanna Nagay</i>	3
• I kudłate i łaciate <i>Dorota Prawda</i>	6
• MAK+ bez tajemnic. Spostrzeżenia, uwagi, praktyka <i>Zofia Nogaś</i>	8
• Misiowe szaleństwo <i>Alicja Holender</i>	10
• Bezpieczna dzielnica <i>Alicja Holender</i>	11
Relacje, refleksje	
• III JoomlaDay Poland 2014 <i>Anna Iwańczyk</i>	12
• MetaLib i MARC21 <i>Ewa Ukleja</i>	14
• Animacja tekstów literackich metodą KLANZY <i>Kinga Olbromska-Miłosz, Paulina Soczówka</i>	16
• Przyszłość charakterystyki rzeczowej zbiorów bibliotecznych <i>Mariola Turek</i>	17
• Przyjemne z pożytecznym, czyli kilka słów o pomocnej dłoni <i>Anna Iwańczyk, Dariusz Wróbel</i>	19
Działamy (nie)provincialnie	
• Młodzi, starsi i komputery <i>Krystyna Sygocka</i>	22
• Narodowe Czytanie w Skaryszewie <i>Jadwiga Romanowska</i>	23
• Kowala w powiecie radomskim <i>Joalanta Stanik</i>	24
• W zabawie też mamy udział <i>Urszula Barszcz</i>	25
• Edukacja i zabawa w Goździe <i>Patrycja Malik</i>	26
• O bardzo dobrej współpracy biblioteki ze szkołą słów kilka <i>Nina Lis</i>	27

• Przedświąteczne warsztaty plastyczne w Gminnej Bibliotece Publicznej w Goździe <i>Patrycja Malik</i>	29
• Inspirujące spotkania z pasjami w bibliotece wolanowskiej <i>Elżbieta Aderek</i>	30
Z notatnika czytelnika	
• Strach ma wielkie oczy... <i>Marta Wiktoria Trojanowska</i>	33
Zza bibliotecznej ludy	
• Czytanie mimo wszystko – jak to osiągnąć? <i>Małgorzata Minda</i>	36
Obok nas	
• 80 lat biblioteki w Chlewiskach – rys historyczny <i>Maria Świdzińska</i>	37
• Nie tylko jeden uśmiech <i>Ilona Michalska-Masiarz</i>	41
Z dziejów radomskiego bibliotekarstwa	
Biblioteka Zakładowa Radomskich Zakładów Przemysłu Skórzanego „Radoskór” <i>Marta Wiktoria Trojanowska</i>	43
Co nowego w SBP	
• Jesienne spotkanie władz Okręgu Mazowieckiego <i>Mariola Turek, Alicja Śliwa</i>	47
Z bibliotecznych pótek	
• Wypożyczalnia dla Dzieci <i>Małgorzata Minda</i>	48
• Czytelnia Ogólna <i>Agata Sady</i>	50
• Czytelnia Regionalna <i>Maria Kaczmarska</i>	53
• Z czasopism regionalnych <i>Dorota Ważyńska</i>	54
• Kronika <i>Marzena Berlińska, Zofia Nogaś</i>	55
• Zaprosili nas <i>Anna Skubisz-Szymanowska</i>	60

